

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM azonosító: 032413

ESZTERGÁLY MIHÁLY ÁLTALÁNOS ISKOLA

Csomád

2018.

Tartalom

1. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	4
1.1. Az iskola névadója.....	4
1.2. Az iskola rövid története.....	4
1.3. A tanórán és iskolán kívüli nevelési – oktatási tevékenységek	5
2. NEVELÉSI PROGRAM	10
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei.....	10
2.2. A nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
2.3. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	12
2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	15
2.6. Az esélyegyenlőséget biztosító tevékenységek.....	17
2.7. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelési programja.....	19
2.8. A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	22
2.9. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	22
2.10. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység	24
2.11. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	25
2.12. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	26
2.13. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	27
2.14. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	27
2.15. A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	28
2.16. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére	28
2.17. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	29
3. HELYI TANTERV	30
3.1. Az iskolai nevelés-oktatás alapvető céljai / Kulcskompetenciák.....	30
3.2. Nevelési –oktatási célok az életkori szakaszokhoz rendeltén	36
3.3. A tanórán kívüli egyéb foglalkozások megtartására, (tehetséggondozás, felzárkóztatás, fejlesztés) csoportbontásra felhasználható időkeret	38
3.4. Kötelező tantárgyak, választott kerettantervi változatok (Kt) 1.-4. osztály	38
3.5. Kötelező tantárgyak, választott kerettantervi változatok (Kt) 5-8. osztály	38
3.6. A 2012-ben kiadott Kerettanterv alapján készült helyi tanterv (Kt) tantárgyi struktúrája és óraszámai az 1–4. évfolyamon.....	40
3.7. A 2012-ben kiadott Kerettanterv alapján készült helyi tanterv (Kt) tantárgyi struktúrája és óraszámai az 5–8. évfolyamon.....	41
3.8. Az előírt tananyag és követelményei	42
3.9. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	42
3.10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei	43
3.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	44
3.12. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	44
3.13. Választható foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai	52

3.14. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei, a tanulói teljesítmények mérési, ellenőrzési rendszere.....	52
3.15. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei	58
3.16. Értékelés alsó tagozaton	62
<i>A szöveges értékelés kategóriái</i>	62
3.17. Az elismerési és elmarasztalási hagyományok	63
Szaktanári figyelmeztetés	64
Napközis/tanulószobai nevelői figyelmeztetés	64
Osztályfőnöki büntetési fokozatok	64
Igazgatói figyelmeztető, intő, rovó	65
Nevelőtestületi figyelmeztető, intő, rovó	65
Fegyelmi eljárás	66
3.18. Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	66
4. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	67
4.1. Az egészségnevelés és környezeti nevelés célja, feladatai.....	67
4.2. Az egészségfejlesztés, környezeti nevelés színterei, módszerei	68
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	74

Mottó:

*„Tanítani annyi, mint megmutatni a lehetőséget.
Tanulni annyi, mint élni a lehetőséggel.”
(Paulo Coelho)*

1. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

1.1. Az iskola névadója

Iskolánk névadója Esztergály Mihály (1788-1860), a község egykori esperese, akinek nevét utca is őrzi településünkön. Családja rokonságban állt Petőfi Sándor édesanyjával, Hrúz Máriával. Gyermeke, a kis Petőfi aszódi iskolatársa volt. A későbbi költő 1838 tavaszán jó egy hetet töltött Csomádon az Esztergály családnál. Esztergály Mihály felbecsülhetetlen szolgálatot tett településünkön a magyar nyelv tanítása és megtanulása, az olvasás és a kultúra meggyökereztetése terén. Ezért az ő tiszteletére a nevével fémjelzett Esztergály Mihály Héten tanulmányi versenyt rendezünk, melyben a legkülönbözőbb tantárgyakban mérhetik össze a tudásukat a tanulók. Az ő ideje alatt kezdődött a magyar nyelv használata az istentiszteleti alkalmakon, a magyar nyelv tanítása az iskolában. Névadónk emlékét tabló őrzi intézményünkben.

1.2. Az iskola rövid története

„Csomádon mindig is volt iskola” – mondják az itt élő legidősebb lakosok. Igaz, hogy az intézmény 1975-től egy szomszédos település tagiskolájaként csak alsó tagozatát tarthatta meg két összevont osztály keretein belül. A nyolcvanas évek második felében néhány község, köztük településünk is sikerrel „harcolta vissza” iskolájának felső tagozatát.

A változtatásnak több indoka is volt; kiemelkedő azonban ezek közül a lakosságnak a helyi kisiskolához fűződő szoros, érzelmi kötődése, amely az intézményért hozott áldozatvállalásban is megjelent, s ami mindig is értékes eleme volt a helyi közösség összetartozásának és fennmaradásának.

Az iskolában az addigi alsó tagozatos összevont tanítást megszüntetve az 1–4. évfolyamon önálló osztályok kialakítására került sor. Hosszú idő után, az 1993/94-es tanévben indult az intézményünkben olyan tanév, amelyben már nyolc évfolyamos működés keretein belül – ugyan még csak hét működő osztályban – oktathattunk.

A 2000-es években a közoktatást érintő változások nem kedveztek a kistelepülések kis létszámú iskolái – a továbbiakban önálló iskolaként történő – fennmaradásának. Még azon szerencsés intézmények fennmaradása is veszélybe került, amelyek működését a fenntartó biztosítani tudta.

A fennálló fenyegetés elhárítása érdekében a település és az oktatási intézmény vezetése olyan intézkedéseket hozott, amelyek egymás hatását erősítve az általuk követelt változtatásokat kikényszerítve mégis az iskola fennmaradásához vezetett és az intézmény legmerészebb álmaiban kitűzött jövőkép megvalósításához – új iskola megépítéséhez – adott lehetőséget.

Az intézmény korszerű épülete 2010-ben került átadásra. Az intézmény jelenleg már minden tekintetben megfelel a mai modern oktatási intézmények által támasztott magas fokú követelményeknek, a nevelés-oktatás célkitűzéseinek megvalósítása és az újonnan beszerzett taneszközök és felszerelések egyaránt biztosítják a tanulók testi-lelki egészségnek kialakítását, megővését és a versenyképes tudás megszerzését.

Emellett tanulói létszámunk 10 év alatt csaknem a négyszeresére növekedett, amely újfent a szervezet jelentős átalakulásához vezetett. A bekövetkezett változások viszont mind iskolánk megmaradásához nyújtottak lehetőséget.

Tudjuk, hogy egy helyi kistelepülési általános iskola előnyei a következők: a helyben töltött első kisiskolás évek biztonságos képességfejlesztést, családi társas légkört tesznek lehetővé, természetközelségük az ökológiai nevelés szempontjából rendkívül előnyös. Nézeteink szerint nem az iskola mérete határozza meg önmagában az eredményességet, de még csak nem is a technikai felszereltsége, hanem főleg a szakképzett pedagógus által nyújtott színvonalas pedagógiai munka módszerei, az állandó, erős és jól működő, személyes jellegű tanár-diák kapcsolat.

Múltunkat nem felejtve, az Esztergály Mihály Általános Iskola eddig elért eredményei arra köteleznek bennünket, hogy egyrészt őrizzük az elődök által alkotott és képviselt értékeket, másrészt – immáron egy 21. századi iskolaépületben – olyan korszerű, innovatív iskolát működtessünk, amely a régi színvonalon felel meg az új kihívásoknak, elvárásoknak.

1.3. A tanórán és iskolán kívüli nevelési – oktatási tevékenységek

1.3.1. Tanórán kívüli foglalkozások

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27.§ (2) bekezdése szerint az általános iskolában, – így intézményünkben is – 16 óráig foglalkozásokat, 17 óráig felügyeletet biztosítunk a tanulók számára.

A hatályos 46.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a tanulónak kötelessége a 16 óráig szervezett egyéb foglalkozásokon részt venni. Az egyéb foglalkozás lehet szakkör, sportkör, napközi, vagy tanulószoba.

A fenti szabályok az iskola minden évfolyamára vonatkoznak.

A délutáni foglalkozásokon való részvétel alól az igazgató, a szülő kérelmére felmentheti a tanulót. A kérelem alapján engedéllyel nem rendelkező tanulónak 16⁰⁰ óráig kell az iskolában tartózkodnia, 1-8. évfolyamig.

A törvényi előírásoknak megfelelően, - ha a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az első-negyedik évfolyamon napközi-otthon, az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanulószoba működik.

Napközi

Itt biztosítjuk a házi feladat elkészítését, a differenciált fejlesztést és a szabadidős- valamint kulturális foglalkozásokat. A napközis csoportba írásban kell jelentkezni, és a jelentkezés egész tanévre szól, amelyet lemondani írásban, csak indokolt esetben, igazgatói engedéllyel lehet. Indokolt esetben a szülő tanév közben is kérheti gyermeke napközi otthonos ellátásának biztosítását. Lehetőség szerint valamennyi jelentkezőt fel kell venni, amennyiben ez nem lehetséges, az iskola igazgatója az alábbi szempontok alapján bírálja el a kérelmeket:

A felvételnél előnyt élvez az:

- aki hátrányos helyzetű,
- akinek egyik vagy mindkét szülője munkanélküli,
- akit az egyik szülője egyedül nevel,
- aki 3 vagy többgyermekes családban él,
- aki állami gondozott.

A napközis foglalkozások időtartamát évente alakítjuk ki (az utolsó tanóra befejezésétől 16¹⁵-ig tart). A napközis nevelő az utolsó tanóra után átveszi a gyermekeket, s csoportonként külön beosztás szerint kezdik meg programjaikat (ebédeltetés, levegőzés, játék, tanulás, stb.).

A napközis foglalkozás szabályai:

- A napközi időtartama a tanórai munka befejeztével kezdődik és 16¹⁵ óráig tart. Az ügyelet mindennap 17⁰⁰ óráig biztosított.
- A tanulmányi munka időtartama egy óra (14³⁰-15³⁰), mely alatt a gyerekek elkészíthetik írásbeli és szóbeli feladataikat. (Az időtartam indokolt esetben eltérhet a megadottól.) Az önálló munkavégzés során a pedagógus szükség szerint segítséget nyújt.
- A tanulmányi munka időtartama semmilyen módon nem zavarható meg, a szülő ez alatt az idő alatt a gyermeket nem viheti haza, csak indokolt esetben. A napközis foglalkozást csak indokolt esetben (halaszthatatlan közlendő) zavarhatja meg a gyermekért érkező szülő.
- A pedagógus a tanulmányi munka alatt ellenőrzi a tanulók házi feladatát, lehetőség szerint minőségi ellenőrzést is végez. Amennyiben erre nem kerülhet sor (magas létszám vagy nagy mennyiségű feladat miatt), a gyermekeknek otthon kötelességük pótolni a hiányosságokat.
- A foglalkozásokról csak szülői kikérés (személyes, írásos, telefonos) alapján lehet esetenként távol maradni, melyet az érintett napközis nevelőhöz kell eljuttatni.
- Amennyiben a szülő elkéri gyermekét a napközis foglalkozásról, a házi feladat elkészítéséről és a tanulásról otthon kell gondoskodnia.
- A napközis tanulónak a tanulmányi foglalkozáson kötelező részt venni.
- A napközis foglalkozások ideje alatt is tilos engedély nélkül elhagyni az iskola területét.
- A nap végén a gyermekek a pedagógus irányításával rendet tesznek: összeszedik a szemetet, letörlik a táblát, elrakják a játékokat és saját holmijukat.
- A kíséret nélkül történő hazamenetelre vonatkozóan benyújtott szülői engedélyt meg kell őrizni, arról a napközis naplóba feljegyzést kell készíteni.
- A szülők délután az aulában várakozhatnak a tanulókra.

Amennyiben a tanuló délutáni felügyeletét a szülő nem kérte, viszont hazamenni nem áll módjában és a tanuló délutáni foglalkozásra vár, a napközis tanárnál jelentkezik, ott várja meg a következő foglalkozást.

A térítési díjat minden hónapban az előre kihirdetett időpontban és helyen kell befizetni. Ha a gyermek megbetegszik, vagy más ok miatt az iskolából távol van, az étkezést az óvodában

lehet lemondani, legkésőbb az adott napon 8 óráig. Ajánlatos előre jelezni azt is, hogy előreláthatólag hány napig lesz távol a gyermek. Ha a távollét időtartamát előre nem tisztázta a szülő, akkor ugyancsak az étkezdében kell bejelenteni azt a tényt, hogy a tanuló hosszabb távollét után ismét jár iskolába, és étkezést kér. Ha az étkezés lemondása időben megtörtént, akkor az igénybe nem vett étkezésekre előre befizetett díjat túlfizetésként a következő hónapra elszámolják.

Tanulószoza

A tanulók tanulmányi munkájának segítése céljából 5-8. osztályos tanulók részére tanulószobai foglalkozást szervezünk a szülők igényei alapján. A tanulószobára történő jelentkezés írásban történik a megelőző tanév május 20-ig. Egy-egy tanulószobai csoport maximális létszámát a tantermek befogadóképessége szabja meg. Lehetőség szerint valamennyi jelentkezőt fel kell venni, amennyiben ez nem lehetséges, az iskola igazgatója az alábbi szempontok alapján bírálja el a kérelmeket:

A felvételnél előnyt élvez az:

- aki hátrányos helyzetű,
- akinek egyik vagy mindkét szülője munkanélküli,
- akit az egyik szülője egyedül nevel,
- aki 3 vagy többgyermekes családban él,
- aki állami gondozott.

A tanulószobai foglalkozás időtartama a tanórák befejezésétől 16¹⁵-ig tart, rendje megegyezik a napközis foglalkozásával.

Abban az esetben, ha a tanulót a délutáni foglalkozásokon való részvétel alól az igazgató, a szülő kérelmére felmentette, csak a délutáni foglalkozás kezdete előtt legfeljebb 5 perccel előbb érkezik az iskolába. Amennyiben a felmentése ellenére hazamenni nem áll módjában, az alsós napközis- vagy a felsős tanulószobás pedagógusnál jelentkezik, az ő felügyeletük alatt várja meg a következő foglalkozást.

Felzárkóztató foglalkozás

A felzárkóztató foglalkozásokat elsősorban egyéni készségfejlesztésre lehet fordítani, hiszen ezen a foglalkozáson 1-3 tanulóval foglalkozik a pedagógus. Cél a tanulók egyéni fejlesztése, felzárkóztatása, melyre akkor van szükség, ha a tanuló hiányzott vagy más egyéb ok miatt egy-egy anyagrész elsajátítása nehézséget okoz. A felzárkóztató foglalkozásokon a szaktanár által kijelölt tanulónak részt kell vennie. Az időkeret tehetséggondozásra is használható egy-egy nagyobb versenyre való felkészülésnél.

Fejlesztő foglalkozások

Az egyéni fejlesztő foglalkozások célja a rászoruló tanulók – szakember által történő, a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján meghatározott időkeretek közötti – sokoldalú fejlesztése.

Egyéni fejlesztő foglalkozás

Az SNI és BTM tanulók fejlesztését gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus végzi iskolánkban, órarend szerint, melynek összeállítása a fejlesztést végző pedagógus feladata. A tanuló köteles a foglalkozásokon megjelenni, távolmaradását igazolni kell.

Szakkör

Az iskola a tanulók érdeklődésének megfelelő szakköröket indít. A szakkörökbe való jelentkezést a jogszabályok szerint kell lefolytatni. A foglalkozások szeptember hónapban kezdődnek és a tanév végéig tartanak. A foglalkozások időtartama 1-szer 45 perc vagy 2-szer 45 perc. A szakköröket 12⁵⁰-tól 16⁰⁰-ig terjedő időpontban az érintett tanulókkal egyeztetetten tartjuk meg, a napközis és tanulószobai tanulási idő védelmének figyelembevételével.

Előkészítő foglalkozások

Nyolcadikos tanulók számára matematika és magyar tantárgyakból felvételi- illetve középiskolai tanulmányokra előkészítő foglalkozásokat szervezünk. A részvétel a végzős tanulók számára kötelező, felmentést a foglalkozások alól abban az esetben kaphat a tanuló, ha igazoltan középiskolai előkészítő foglalkozásra jár.

Az iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja lehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör foglalkozásai biztosítják a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre. A megbízást ellátó pedagógus szakmailag, pedagógiaileg felel a foglalkozásokért, a tanév elején éves tanmenetet dolgoz ki, melyet az igazgató hagy jóvá.

A tanulmányi, szakmai, kulturális versenyek, sportvetélkedők

Ezek a foglalkozások is szerves részei az iskolai nevelő – oktató munkának. Ezek idejét, helyét, a szervezésért és a lebonyolításért felelősök személyét a mindenkor érvényes Munkatervben kell rögzíteni.

A programok szakmailag sikeres lebonyolításáért a szervezéssel megbízott pedagógus a felelős.

Az igazgató gondoskodik arról, hogy az országos, a körzeti, a helyi vagy házi versenyek győzteseit, illetve helyezést elért tanulóit és az eredményeket az egész iskolaközösség megismerje.

Kirándulások, táborozások

Az iskolai nevelőmunka elősegítése céljából a tanév során az osztályok számára kirándulásokat a nyári időszakban pedig táborozást szervezünk. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A tanulók részvétele a tanítási napon tartott kiránduláson kötelező, a táborozáson önkéntes. Az év közbeni kirándulásról a tanuló fegyelmi okok miatt kizárható. Ez esetben a tanuló az iskolában tölti a tanítási napot.

Az a tanuló, akivel a tanév során sorozatos fegyelmi probléma volt, vagy az előző tanévi táborban a táborvezető pedagógus kifogásolta a viselkedését, csak megfelelő indokkal (pl.: tanulmányi versenyeken elért kimagasló eredmény, a közösségért végzett munka, javuló magatartás) vehetnek részt az iskolai szervezésű táborokban. A táborozáson való részvétel lehetőségéről – az osztályfőnök, a napközis pedagógus és az előző tábor vezetőjének véleményének figyelembe vételével – az igazgató dönt.

Erdei iskola

Alternatív lehetőségként a kötelező anyag kiegészítéseként évente 1 alkalommal (májusban) 3-5 napra erdei iskolát szervezhetünk, amennyiben a szülők a felmerülő költségeket biztosítani tudják.

A helyszín megválasztásánál figyelembe vesszük az adott évhez tartozó tananyagot, hogy a tanulók elmélyítését, gyakorlatban való alkalmazását ilyen módon is segítsük.

Minden erdei iskola valamilyen produktummal (napló, beszámoló, gyűjtemény) zárul.

Zeneiskolai foglalkozások

A tanév elején zeneiskolába iratkozott tanulók intézményünkben zeneiskolai foglalkozásokon vesznek részt, amelyeket a zeneiskola pedagógusai szerveznek és tartanak meg. A zeneiskolás tanuló zeneiskolai foglalkozásai nem ütközhetnek az iskolai foglalkozások időpontjával.

Hit- és vallásoktatás

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit-és vallásoktatást szerveznek. A tanulók számára a részvétel jelentkezés alapján történik. Amelyik tanuló egyik egyház hitoktatását sem választja, annak az iskolai etika órán kell részt vennie. Ha a szülő a következő tanévre vonatkozóan az etika vagy a hit- és erkölcstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

Logopédiai foglalkozás

A logopédus által felmért és megállapított beszédhibás tanulók részére logopédiai foglalkozásokat szervezünk. Súlyos esetekben az Országos Beszédvizsgáló és Rehabilitációs Központtól kérünk szakvéleményt.

Gyógytestnevelés

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-óra kell beosztani. Az orvosi szűrővizsgálatot – kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – május 15-éig kell elvégezni. A tanórák a tanuló egészségi állapotától függően különböző időpontokban lehetnek, a beosztást a gyógytestnevelő készíti el. A beosztásról a szülő írásos értesítést kap, amit aláírásával tudomásul vesz. Az arra utalt tanuló részére a foglalkozás kötelező.

Diákönkormányzat

Az iskolai Diákönkormányzat (DÖK) megválasztása tanévenként történik. Az iskola közösségek életüket érintő bármely kérdésben a diákönkormányzaton (DÖK) keresztül érvényesíthetik jogait.

Az évente legalább egy alkalommal összehívott diákközgyűlésen bármelyik diák megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait személyesen vagy választott képviselője útján.

A diákönkormányzat működésének színterei: az iskolai diákgyűlések, diákfórumok, tanulói ügyelet.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

Korszakunk összetett kihívások elé állítja az oktatási intézményeket. A mindennapi oktató-nevelő munkában tapasztalható, hogy a társadalmi közgondolkodásban egyszerre jelenik meg egyfelől a történelmi gyökereket kutató, a nemzeti értékekhez erősebben kötődő polgári erkölcs és értékrend utáni igény, másfelől az előre tekintő, a XXI. századi ember, globális problémákat előtérbe helyező, a "terhes" konvencióktól szabadulni akaró, autonóm és sikerorientált személyiségideál utáni vágy. A fiatalok érznek tiszteletet is, de - gyakran elbizonytalanodva, - idegenséget is a túlságosan föléjük magasodó humán műveltségideál, és az alkotó szellem iránt. Ám legalább ennyire tartanak azoktól a kemény erőfeszítésektől is, amelyeket napjaink sikeres életútjai megkövetelnek.

Ebben az ellentmondásos helyzetben, korunk kissé gyorsan változó sikerstratégiái, néha felszínes életformái, fogyasztási és szabadidős szokásai akadálytalanul formálják sok fiatal ízlés- és gondolatvilágát. Valós társadalmi szükséglet van olyan iskola iránt, amelyikben a szemléletformáló nevelés és oktatás utat mutat fiataloknak az információrobbanás korszakában a lényeges és lényegtelen, a kultúrában az érték és az értéktelen közötti választásban. A szülők elvárják, hogy az iskola segítse a fiatalokat a társadalmilag és önmaguk számára is értékes célok megtalálásában s azok eléréséhez szükséges tudással vértessze fel őket.

Iskolánk a személyiségközpontú pedagógiával, az erkölcsi neveléssel és a barátságos, demokratikus légkörrel rendelkezik. A tananyag megválasztásában, az egyes tantárgyak követelményrendszerén, az értékelési formákon keresztül is világos igazodási pontot kíván nyújtani a gyerekek számára. A tantestület egyértelmű követelményeket állít a gyerekek elé a viselkedéskultúra, az ismeretek és a képességszintek terén egyaránt. Az iskolánk segítséget biztosít a tanulásban lemaradóknak vagy a konfliktusokkal küszködőknek és törekszik az esélyegyenlőség megteremtésére.

A gyerekek számára intézményünk a kultúra teljes rendszerére építve számos olyan szükségletkielégítő tevékenységet szervez, amely

- leköti őket,
- komfortélményt biztosít számukra,
- fokozza a teljesítményüket,
- kitágítja érdeklődésüket.

E tevékenységeket összekapcsoljuk a gyermekek nagyfokú motiváltságával, tiszteletben tartva a gyermek szociális kompetenciáját. A gyermek magatartási kultúráját tapintatosan alakítjuk, törekszünk a családi eredetű szociális hátrányok részbeni enyhítésére éppúgy, mint a tehetségek felismerésére és fejlesztésére.

2.2. A nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka céljai, feladatai:

- Tanulóink törekedjenek a jó tanulmányi eredmények elérésére, öntevékenyen, aktívan vegyenek részt a tanulási folyamatban,
- legyenek képesek a konfliktushelyzetek helyes, kulturált kezelésére gyakorlati segítségnyújtással,

- tudjanak a környezettel harmonikusan együtt élni, egészségesek, tiszták és ápoltak legyenek.
- Legyenek képesek tudásukat továbbfejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni,
- gondolataikat helyesen és szabatosan megfogalmazni szóban, írásban és képből egyaránt.
- A tanulókat az iskola tanárai, alkalmazottai, tanuló társai emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartására kell nevelni.
- Törekedni kell a testi és lelki egészség megővására, a maradandó testi és lelki állapotváltozás megismertetésére, elfogadtatására.
- Kiemelt célunk egymás segítése, az együttérzés képességének kialakítása.
- Törekedni kell arra, hogy tanulóink ismerjék hagyományainkat, tiszteljék és őrizzék azokat, a hazafiság, nemzeti identitás megtartása szellemében.
- Célunk a nyitottság és tolerancia elérése más népek, fajok, kultúrák hagyományai és szokásai iránt,
- az általános emberi értékek megismertetése, elfogadtatása, az írott és íratlan erkölcsi normák betartására nevelés.
- A fenti törekvéseink mellett továbbra is kiemelt célunk az eredményes továbbtanulás biztosítása.

Az iskolában folyó nevelő - oktató munka eszközei, eljárásai:

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanuló csoportok heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában. Ennek néhány fontos eszköze a pedagógiai gyakorlatból:

- Az oktatás legfontosabb eszköze a tanmenet, amely az aktuális tanévre készül.
- Az eljárásoknak, eszközöknek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez.
- Szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek, és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégiai kialakításához.
- Az értékelésnek a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala, a problémákra adott válaszok minősége szerint kell történnie.
- A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek és az érzelmi intelligencia kialakításának.
- Fontos: a tanulási technikák és módszerek tanítása, átadása, folyamatos karbantartása, az elektronikus eszközök alkalmazása az oktató-nevelő folyamatban.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka módszerei:

- A meggyőzés módszerei: oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás.
- A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, ellenőrzés, érdekes, játékos módszerek, gyakorlás.
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek: ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb..
- Személyes részvétel a gyermekközösség munkájában, tevékenységében, példamutatás, magatartási modellek közvetítése, bemutatása.

- Beszélgetés, felvilágosítás.
- Viselkedéselemzés.
- Vita.
- Szituációs gyakorlatok - nevelési céllal.
- Prevenációs intézkedések: Házi rend.

Fegyelmezés következetes alkalmazása: dicséret, jutalmazás, figyelmeztetés elsősorban szóban, írásbeli intézkedések csak ezt követően.

2.3. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus kötelességei és jogai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat.
- Előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat.
- A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről.
- A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.
- A gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a Kerettantervben és a Pedagógiai Programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját.

- Részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát.
- Tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa.
- A Pedagógiai Programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves Munkaterv szerinti rendezvényeken.
- Határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson.
- A gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

Mivel a tanulók közössége számára a pedagógus az első számú minta, ezért a pedagógusok számára támasztott követelmények közül a legfontosabbak, hogy;

- legyenek jártasak a tudományokban, a nevelésben; a környezettudatosságban,
- igyekezzenek minél több értéket közvetíteni és alakítsanak ki egységes követelményrendszert,
- munkájukban legyenek igényesek, pontosak és fegyelmezettek.

Összegezve: ezeknek a feladatoknak a megvalósítása feltételezi, hogy a pedagógusok egyéni és közösségi magatartása tükrözi és mintázza a fentiekben kifejtett és közvetíteni kívánt értékrendet, amelyre tanulóinkat nevelni kívánjuk.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai:

- Az osztályfőnök éves munkájának tervezése során szeptember 15-ig átgondolja a tanév feladatait a Munkaterv alapján. A szülőket anyagilag megterhelő programok akkor tekinthetők véglegesnek, ha azokat az első szülői értekezleten a szülők többsége megerősíti.
- Az osztályfőnök közvetíti az osztályának a kulturált iskolai élet szabályrendszerét. Megismerteti, értelmezi és betartatja az osztály tanulóival a Pedagógiai Programunkon nyugvó Házi rend szabályait.
- Az osztályfőnök megismerteti az osztálya tanulóival az iskola hagyományait, múltjának és jelenének értékeit.
- Az iskolai élet bármely területén (tanulmányi, kulturális, sport stb.) kiemelkedő teljesítmények jutalmazását kezdeményezi, azokat jutalmazza, a szabályok ellen vétőket figyelmezteti, szükség esetén megbünteti, megbüntetésüket kezdeményezi.
- Az osztályfőnök felelős az osztálya által szervezett rendezvényekért, ezeknek előkészítésében és lebonyolításában személyesen is részt vesz.
- Az osztályfőnök felelős az osztálya viselkedéséért az iskolán kívüli, de az iskola által – az osztály számára – szervezett eseményeken (színház, mozi, hangverseny, osztálykirándulások stb.) is. Ezeken maga is részt vesz, vagy helyettesítéséről az iskolavezetés tudtával személyesen gondoskodik.
- Az osztályfőnök felelős az osztály termének dekorációjáért. Arra törekszik, hogy a terem külleme legyen szinkronban az iskola által közvetített értékekkel.

- Az osztályfőnök a megszabott határidőre eleget tesz adminisztrációs kötelezettségeinek. (Osztálynapló, anyakönyvek, bizonyítványok, a féléves és az év végi osztályozó konferenciák előkészítésével kapcsolatos teendők, statisztikai összesítések, stb.).
- Az osztályfőnök figyelemmel kíséri az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Szükség esetén figyelmeztetheti kollégáit az adminisztrációval, dolgozatjavítással, tanórákkal kapcsolatos jelzések alapján felmerült elmaradások mielőbbi pótlására. Ennek eredménytelensége esetén az iskolavezetéshez fordulhat. Az osztályban tanító tanárokkal való harmonikus együttműködésről, a kiemelkedő szaktanári tevékenységről szintén tájékoztatja az iskolavezetést és a megfelelő szakmai munkaközösséget.
- Az osztályfőnök rendszeres kapcsolatot tart az osztályban tanuló diákok szüleivel. Szükség esetén az éves Munkatervben előírtakon túl rendkívüli szülői értekezletet tervez. Rendszeres információval segíti a szülőket, hogy gyermekük személyiségének fejlődéséről és tanulmányi előmeneteléről hiteles képet nyerjenek. Az osztályfőnök és a szülői ház kapcsolatában meghatározó a Pedagógiai Program alapelveiben rögzített célok megvalósítása, illetve a megvalósítás színvonala.
- Az osztályfőnök az iskola éves Munkatervében rögzített határidő szerint szervezi és adminisztrálja az osztály tanulóinak továbbtanulását.
- Az osztályfőnök köteles megvizsgálni az osztályban tanító pedagógusok bármelyike számára problémát jelentő eseteket. Munkatársai kérésére összehívja az osztályban tanító tanárok értekezletét, ha szükségesnek látja, ilyen értekezletet maga is kezdeményezhet.
- Az osztályfőnök képviseli az osztályába járó diákok érdekeit. A tudomására jutott jogsérelmeket saját hatáskörében, vagy az iskolavezetés bevonásával orvosolja.
- Az osztályfőnök folyamatosan gyarapítja elméleti és gyakorlati pedagógiai ismereteit.
- A tanulók egészségének védelmében az osztályfőnök kapcsolatba lép a szülőkkel, ha egy tanulón a testi-lelki károsodás bármilyen jelét észleli. Ennek eredménytelensége esetén konzultál az iskolaorvossal illetve az iskola egészségügyi szolgálat tagjaival. Különös gondot fordít az osztályába járó sajátos nevelési igényű tanulókra.
- Az osztályfőnök szükség esetén az osztály tanulóinak szociális helyzetével kapcsolatos információkkal segíti az iskolai szociális döntések meghozóit. Különös gondot fordít az osztályába járó hátrányos helyzetű tanulókra. Szociálisan hátrányos helyzetű tanítványairól a család meglátogatása által személyesen is tájékozódhat. Szorosan együttműködik az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével a titoktartási kötelezettség betartásával.
- Az osztályfőnök rendszeresen kapcsolatot tart az iskolai diákönkormányzattal részben az osztályképviselők útján, részben a diákönkormányzatot segítő pedagógus segítségével.
- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók esetében a kirándulásokhoz az osztályfőnök kezdeményezi az esetleges anyagi támogatás igénybevételét.

2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az intézményben színes, sokoldalú iskolai életnek, játéknak és munkának kell folynia, változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységinak kell lennie, melyeken keresztül a tanuló lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.

- Fejleszteni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni kell az akaratukat.
- Figyelmet kell fordítani:
 - a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítására,
 - az önismeret fejlesztésére (osztályfőnöki órákon, iskolán kívüli tevékenységek keretein belül),
 - az egészségnek, mint alapértéknek az elfogadtatására, az egészségmegőrzés igényének felkeltésére, az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzésére.
- Hozzá kell járulni az életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulások fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez:
 - a környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására,
 - a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetésére, emlékeinek tiszteletére, ápolására, megbecsülésére,
 - az alapvető állampolgári jogok megismertetésére.
- A pedagógusnak, mint modellközvetítőnek, a személyiségformálás egyik legfontosabb eszközének kell lennie.
- A pedagógiai munka középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, az egész személyiség fejlődésének, fejlesztésének kell állnia.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok oktató-nevelő munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjék a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló oktató - nevelőmunka a nevelők és tanulók személyes kapcsolata révén, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. A személyiségfejlesztés a pedagógiai tevékenység folyamatában valósul meg. A felsorolt értékek elsajátítását tehát a tanórai és tanórán kívüli folyamatos nevelő - oktató tevékenységek szolgálják.

A tanulókat pozitív tulajdonságaik erősítésével, negatív tulajdonságaik helyes irányba terelésével segíthetjük a továbbfejlődésben, szem előtt tartva azonban azt is, hogy az oktatás, nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem elsősorban a család. Éppen ezért, a személyiségfejlesztésre irányuló tevékenységrendszerünk sikeres megvalósítása érdekében számítunk a szülők együttműködésére is.

2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, a közös cél, közös értékrend és a tudat tart össze. Minden egyén különféle kisebb-nagyobb közösségnek, vagyis a társadalomnak a tagja is egyben, ezért az egyén élete elválaszthatatlan a közösségtől. Az igazi

közösség fejlesztőleg hat az egyénre, amely által a közösség is fejlődik. A közösségfejlesztés az a folyamat, amelyben az egyén és a társadalom között kiépül, kialakul a kapcsolat. A tanulókat be kell vonni az őket érintő döntések előkészítésébe véleményük kikérésével. Így tudatosulnak bennük a közösség demokratikus működésének szabályai. Fontos tisztázni az egyén és közösség, a kisebbség és a többség fogalmát, így készítve fel őket a jogok és kötelességek gyakorlására.

Ennek legfontosabb színterei az osztályközösség és a diákönkormányzat.

Az iskolai élet három fő tevékenységi rendszere:

- *a tanítási-tanulási folyamat,*
- *az egészséges életmódra irányuló tevékenység és*
- *a tanórán kívüli tevékenységek.*

Mindhárom terület jó lehetőséget biztosít a közösségfejlesztés számára. Külön kiemelendő a kerettantervek – a tanítási-tanulási folyamatban megtervezhető – közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai. A természettudományos tárgyak alkalmasak a környezeti kultúra értékeinek megőrzésére, az aktív, tevételes környezetvédelem gyakoroltatására. Célunk az, hogy a tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése terén.

A pedagógusok feladata a másság, a fogyatékos vagy más módon sérült emberek iránti együttérző, segítő és elfogadó közösségi szemlélet és magatartás kialakítása.

A tanulói személyiségfejlesztésre irányuló nevelő- és oktatómunka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül.

A tanulók közösségben, illetve a közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása a nevelő-, oktatómunka alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A különböző iskolai közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése. A tanórán kívül művelődési lehetőségek (könyvtár, színház, múzeum) biztosítása.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek felnőttek elvárásainak megfelelni akaró személyiségének lassú átalakulásától az önmagát értékelni és irányítani képes személyiséggé válásig.

Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösségek által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, s ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartási és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

2.6 Az esélyegyenlőséget biztosító tevékenységek

A tanulók esélyegyenlőségének biztosítását komplexen kezeljük:

- a rászoruló családok felderítése az osztályfőnökök és minden pedagógus feladata,
- tájékoztatjuk a szülőket a szociális juttatások lehetőségeiről,
- fontosnak tartjuk, hogy az elsős tanítók és az ötödikes osztályfőnökök az esetlegesen szükségessé vált családlátogatás alkalmával megismerjék azt a környezetet, amelyben a gyermekek élnek, hogy nevelésünk valóban személyre szabott lehessen,
- integrációs program működtetését vállaljuk,
- iskolai gyermek és ifjúságvédelmi rendszert működtetünk.

Az esélyegyenlőség biztosítása nem oldható meg szűk intézményi keretek között.

A pedagógus – szülő – gyermek rendszeres kapcsolattartásán kívül partneri viszonyban állunk a szociális háló egyéb intézményeivel: az önkormányzattal, a gyermekjóléti szolgálattal, gyermekorvossal, védőnővel.

A családok nevelési problémáival kapcsolatban külső segítséget is igénybe veszünk: nevelési tanácsadó, szakértői bizottság, pszichológus.

Az esélyegyenlőséget szolgálják iskolánkban alsó és felső tagozaton egyaránt az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, a felzárkóztató órák, az egyéni fejlesztő foglalkozások, előkészítő foglalkozások, a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai, drog és bűnmegelőzési programok szervezése, fokozott figyelem a baleset megelőzésre, a továbbtanulás irányítása, segítése.

Az esélyegyenlőség biztosítására hivatott továbbá a napközi és a tanulószoba.

A napközi feladata a gyerekek egyéni szükségleteinek megfelelő kulturált körülmények között történő tanulás segítésén kívül a szabadidő értelmes eltöltésének, a kikapcsolódásnak, a közös játék lehetőségének szervezett megteremtése, a tanulók igénye alapján; személyi és tárgyi feltételtől függően. Iskolánkban a napközis foglalkozás történik az alsó tagozatban. A tanulószoba 5-8 évfolyamon összevontan működik. A hatékonyabb munka érdekében ki kell alakítani az önálló tanulási szokásrendet.

Különösen figyelünk a napközis foglalkozások időtartamára, 14³⁰-15³⁰ óra között tanuló nem hagyhatja el a foglalkozást, 14 óra előtt csak indokolt esetben távozzhat.

Fontos feladatunk

- a tanulók következő napi órákra való felkészülésének biztosítása,
- a tanulási kedv felébresztése,
- a tanulási óra védettsége,
- a helyes tanulási technikák elsajátítása,
- egyéni törődést igénylőkkel való foglalkozás,
- bátorítás az önálló munkára,
- önálló tanulás idejének helyes beosztása,
- az önellenőrzés megtanítása,
- a kommunikációs kultúra fejlesztése,
- közösségfejlesztés a felelősi rendszer kialakításával,
- környezet tisztán tartása, otthonossá tétele,
- kapcsolatrendszerek erősítése,
- a szabadidős tevékenységek segítése,

- játéktanítás.

Az integrációs program működtetése során célunk a tanulók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében képesség-kibontakoztató felkészítés szervezése, melynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségének kibontakoztatása folyik.

Feladataink

- A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelését-oktatását a többi tanulóval együtt, egy osztályban végezzük.
- Alkalmazzuk az integrációt elősegítő, differenciált pedagógiai módszereket, eszközöket, eljárásokat.
- A tanmenetek, tanítási programok felülvizsgálata, rugalmas alkalmazása a tanítási folyamatban.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését egyéni fejlesztési terv alapján végezzük.
- Szakvéleménnyel rendelkező tanulókkal speciális végzettségű pedagógusok foglalkoznak.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az érdekelt pedagógusok rendszeresen értékeli, megjelölik a további feladatokat.

A differenciálásnak a következő területeken kell megjelennie:

- a segítségnyújtás módjában, idejében, az alkalmazott módszerekben, a közvetítés módjában,
- a tananyag tartalmában,
- óraszervezésben,
- tanítási, tanulási ütemben,
- célokban, a megkövetelt szinten,
- a számonkérés, értékelés módjában, típusában (egyenre szabottan).
- A tanítási folyamatban rugalmasnak kell lennünk. Pl.:
 - Kiváltás (szóbeli felelet írásbeli helyett)
 - Elhagyás (gyengébb képességű gyermekeknél a nehezebb anyagrészek elhagyása vagy későbbre halasztása)
 - Kompenzálás (lexikális anyag helyett gyakorlatias feladatok megoldása).

Eljárások, módszerek, eszközök:

- Integrációs és képesség-kibontakoztató program működtetése.
- Együttnevelés, szakszerű fejlesztés differenciált foglalkoztatással.
- A tanulók egyéni körülményeinek figyelembe vétele.
- Helyes tanulási szokások kialakítása, önálló tanulás megtanítása.
- Személyiség- és kompetenciafejlesztés, a tanulók sikerélményhez juttatása.
- Drámapedagógiai módszerek alkalmazása.
- Együttműködés, partnerség fejlesztése.

Elvárt eredmények

- Az integrációs és képesség-kibontakoztató program működtetésének eredményeként csökkennek a tanulók hátrányai.
- A pedagógusok ismerik és alkalmazzák az egyéni sajátosságokhoz igazodó differenciált oktatásszervezési és módszertani elemeket.
- Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű tanulók esélynővelésében eredményeket ér el az iskola.

- Az intézményben biztosítható szociális ellátások enyhítenek a rászoruló tanulók helyzetén.
- Sajátos problémái és helyzete miatt egyetlen tanulót sem ér hátrányos megkülönböztetés az iskolában; személyiségük és kompetenciáik optimálisan fejlődnek.

A végrehajtásért felelős személyek:

- igazgató
- igazgató helyettes
- osztályfőnök
- gyermeket tanító pedagógusok
- egyéb szakemberek: fejlesztőpedagógus, pszichológus.

Az iskolai esélyegyenlőség biztosításában, az iskolai gyermekvédelem az első és legfontosabb jelzőrendszer. Célunk, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudjuk kezelni a problémákat, megelőzve a súlyosabbá válásukat. Minden pedagógusnak közre kell működni a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, csökkentésében, az esélyegyenlőség biztosításában, valamint együtt kell működni a különböző szakemberekkel.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása minden pedagógus feladata.

2.7. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelési programja

Iskolánk oktató-nevelő munkájának fontos feladata a másság elfogadása, egymás iránti empátia, tolerancia kialakítása, valamint a folyamatos kapcsolattartás a szülők közösségével, hogy fogadják el ezeket a gyerekeket. Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik az SNI tanulásra jellemző módosításokat, együttműködnek a különböző szakemberekkel, javaslataikat, iránymutatásait elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba.

Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezőkkel biztosítja az iskola:

- A pedagógusaink, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülés-specifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

Pedagógusaink törekednek a magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességek (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciák elérésére, az egyéni fejlesztési terv alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak.

Intézményünk speciális feladatként vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását, melyet a Köznevelési Törvény rendelkezései is lehetővé tesznek.

Egyéni gyógypedagógiai fejlesztésük órarendjükhöz és napirendjükhöz igazodik. Olyan elfogadó környezet alakítunk ki, amely a sérült gyermek erőit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.

A fejlesztés célja, feladata

Az SNI-s tanulók nevelésének, oktatásának célja, hogy a sérülésből illetve valamely részképesség zavarából adódóan kialakult hátrányos következményeket segítsen csökkenteni vagy ellensúlyozni.

Cél

- *A fogyatékból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülésspecifikus szempontú támogatása.*
 - *Összhang megteremtése, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló ugyanolyan ellátásban részesüljön, mint más gyermek problémája figyelembe vétele mellett.*
 - *Biztosítani szeretnénk számukra:*
 - *a fejlesztés segítse számukra az önállóságot, a társadalmi beilleszkedést*
 - *rehabilitációs célú fejlesztő terápiák*
 - *a tanulót a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.*

Feladat

Fontos feladat a képességek tervszerű fejlesztése, pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és feladattudat kialakítása.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- a kudarc-tűrő képesség növelése
- önállóságra nevelés

További feladataink

- *Az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális pedagógiai segítségnyújtás.*
- *Az együttműködés formáinak kialakítása – rögzítése, illesztése az aktuális órarendbe.*
- *A sérült tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése, team-munkában a gyógypedagógussal, a szakértői vélemény alapján.*
- *A fejlesztés tervezése tanórai keretek között, a habilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében – egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással – a gyógypedagógus által biztosított speciális tantervre építetten.*
- *A gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával.*
- *A diagnosztizáló, formatív, szummatív mérések lehetőségének, gyakoriságának tervezése team-munkában.*
- *A tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása, rögzítése együttesen kialakított vélemény szerint – a szülő bevonásával, tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás a családi neveléshez, a gyógypedagógussal együttműködve.*
- *Az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcserén, szakmai felkészítésén, folyamatos továbbképzésen való részvétel, valamint a szakmai anyagok igénybevétele.*

A fejlesztés alapelvei

- A tanulók egyéni és kiscsoportos fejlesztése megfelelő szakember bevonásával.
Ezek a gyerekek különleges gondozást igényelnek és iskolánkban ezt meg is kell kapniuk.

- A tanulók fejlesztése fejlesztő foglalkozásokon történik egyéni fejlesztési terv alapján.
A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére követelményeket kell meghatározni, egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. A törvényben előírt szakember meghatározott időkeretben foglalkozik ezekkel a gyerekekkel iskolánkban.

- A fogyatékoság mozgássérülés illetve a megismerési funkciók vagy viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető (vagy vissza nem vezethető) tartós és súlyos rendellenessége jellegének megfelelően érvényesülnek a számonkérési, - indokolt esetben Szakértői Bizottság javaslata alapján – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés.

Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, amivel problémájuk megoldásában nyújt segítséget, /pl.: eszközök, időkeret stb./ úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.

A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése, minősítése

- Személyre szabott pedagógiai eljárásokat, eszközöket, módszereket alkalmazunk.
- A tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.
- Egyéni haladási ütemet biztosítunk.
- Együttműködünk a szakszolgálat szakembereivel.
- Fejlesztő pedagógus segít a fejlesztésben a törvény által meghatározott időkeretben.
- Az értékelés biztató, ösztönző, segítségnyújtó. A korai iskolai kudarcok csökkentéséhez hozzájárulhat a tanulók teljesítményének szöveges minősítése, amelynek eredményes alkalmazása egyéni odafigyelést és magas fokú tudatosságot vár el a pedagógusoktól.
- Az integráltan oktatott tanulók a szokásos értékelési rend szerint kapnak minősítést a számukra megfelelő iskolatípus és osztályfok sajátos nevelési igényükre vonatkozó tantárgyak és tantervi követelmények megjelölésével. Az integráló nevelés célja, hogy minden gyermek függetlenül attól, hogy valamely sérülés vagy egyéb ok következtében fejlődésében akadályozott, megkülönböztetés nélkül vehessen részt az intézményes nevelésben.

Az SNI-s tanulók értékelése

Az SNI-s tanulókkal foglalkozó szakemberek a tanév végén értékelést készítenek a gyermek haladásáról, az értékelést tartalmazza az egyes fejlesztési területen elért eredményeket és nehézségeket.

A tanítás és tanulás szervezeti keretei, formái

Tanórán belüli:

- fejlesztő foglalkozásokon - egyéni
- osztályközösségben való fejlesztés:
 - páros
 - csoport
 - kooperatív

- differenciált foglalkoztatás

Tanórán kívüli:

- egyéni fejlesztő foglalkozás,
- könyvtárhasználat,
- számítógép, internet használat.

2.8.A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A Szervezeti és Működési Szabályzatának 3.3.6. pontja részletesen szabályozza.

2.9. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Feladataink:

- Szűrés, diagnosztizálás,
- együttműködés a segítő szakemberekkel,
- együttműködés a kortárs csoportokkal,
- speciális programok meghatározása, kialakítása.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd, vagy fogyatékosságban szenved, az iskola megkeresésére a Nevelési Tanácsadó, annak megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Nagyon fontos a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztése, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Az iskolai követelményrendszer és a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializált gyermekek összetételalkozása egy sor tipikus nehézséget hoz felszínre.

A nehezen kezelhető, szociálisan inadaptív gyerek nem azonos a helytelenül nevelt gyerekkel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek leggyakoribb ismertetőjelei:

- a gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek,
- passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak,
- nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni,
- testi és pszichés tünetei vannak,
- személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok – tickelés, pislogás, grimaszolás, étvágytalanság, hisztérikus görcsök stb.).

Az agresszív magatartást tanúsító tanulót

- egyedi elbírálás alapján fegyelmező intézkedésekkel próbáljuk jó útra téríteni,
- igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó, a rendőrség, a gyermekjóléti szolgálat segítségét,
- végső esetben az iskolai tanulóközösség védelmét helyezzük előtérbe, és keressük az intézményváltoztatás lehetőségét.

Mindezen munkában az iskola elsőszámú partnerének a szülői házat tekinti, a szülőkkel

együttműködve keresi a megoldást. Elvárja a szülőktől a folyamatos kapcsolattartásban való közreműködést, a problémák megoldásában való aktív részvételt. Ennek megvalósulásáért az iskola minden törvényes eszközt igénybe vesz, igyekszik a diákjogokat tiszteletben tartva, az iskolai munkarend és Házi rend következetes betartása mellett tanulóit demokratikus légkörben nevelni.

A magatartási, tanulási nehézségek enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- logopédus és pszichológus helyi foglalkozásai,
- kapcsolat a Nevelési Tanácsadóval,
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák,
- napközi otthon.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Szoros kapcsolatot kell tartani a helyi óvodai intézménnyel, Nevelési Tanácsadóval és Gyermekjóléti Szolgálattal.

- Fontos:
 - a helyzetfelismerés és helyzetértékelés,
 - a magatartási zavar feltárása,
 - a kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel illetve gondviselőkkel,
 - a tanítási órán differenciált foglalkozás kialakítása, a képességek szerinti csoportbontás.
- Együtt kell működni:
 - a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek,
 - az osztályban tanító pedagógusoknak és a gyermekvédelmi felelősnek.
- Törekedni kell arra, hogy
 - a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során,
 - olyan speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége,
 - felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások legyenek,
 - minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

A tanulási nehézségekkel, beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók esetében:

- A megfelelő szakszolgálatok igénybevételét javasoljuk a szülőknek, a segítségnyújtást összehangoljuk.
- A pedagógiai szakszolgálatok ajánlásainak megfelelően törvényben nyújtott lehetőség szerint egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztő, vagy felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk, melynek célja a sikeres témazáró dolgozatokra, osztályozó és felvételi vizsgára való felkészítés, képességfejlesztés is.
- Pedagógiaileg indokolt esetben kezdeményezzük a gyermek bizonyos tantárgyak osztályozása alóli mentesítését, ezzel szolgálva a korcsoportban való haladás lehetőségét.

Iskolánkban:

- Az iskola feladata, hogy alkalmazkodjon a tanulók eltérő helyzetéhez és személyre szóló feladatokkal, egyéni beszélgetésekkel segítse a rászoruló gyermekek önértékelésének, önbizalmának erősítését.
- Az ilyen tanulóknál előtérbe kell helyezni a megerősítő módszereket, segíteni kell az önkontroll kialakítását.
- Olyan szabályokat, normákat kell számukra állítani, amelyeknek meg tudnak felelni.
- Az iskola feladata, hogy szükség esetén a megfelelő szakemberhez irányítsa a tanulókat, illetve a segítséget kérő szülőket.
- Az ilyen tanulók számára biztosítani kell a differenciált nevelést-oktatást.
- A pedagógusnak minden esetben szorosan együtt kell működni a tanuló szüleivel.

2.10. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

A tehetséget fel kell fedezni, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a szűkebb és tágabb környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit, melyek a következők:

- tudományos tehetség,
- vezetői tehetség,
- pszichomotoros tehetség,
- művészi tehetség.

Célunk a felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében, illetve a tanulók vállalják tehetségüket és használják fel az érvényesülésükhöz.

A szükséges szakmai támogatás biztosításának eszközei:

- tanórai csoportbontás, differenciálás,
- érdeklődési kör és hajlam alapján szerveződő szakkörök,
- előrehozott vizsga, fokozatugrás,
- tanulmányi versenyekre való felkészítés,
- középiskolai előkészítő foglalkozások.

A tehetség kibontakoztatásának feltételeit meg kell teremtenünk azáltal, hogy biztosítjuk a megfelelő tevékenységstruktúrákban való részvételt, valamint lehetőséget nyújtunk a tanuló tehetségének bemutatására.

Feladatunk: a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni, melynek színterei:

- a szakkörök,
- tanulmányi versenyek,
- sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás),
- közösségi produkciókban való szereplés,
- egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása,
- tehetségkutató vetélkedők,
- pályázatok.

2.11. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen az osztályfőnöknek a feladata. Ebben a tevékenységben elsődleges a prevenció, hiszen a gyermekek életkörülményeiben tapasztalható veszélyeket, a fejlődésükben észlelt rendellenességeket időben fel kell tárni és azonnal jelezni kell az illetékeseknek. Az osztályfőnökök feladata, hogy az 1. és 5. osztály folyamán vagy az osztály átvételekor tájékozódjanak tanulóik otthoni körülményeiről, lehetőség szerint végezzenek családlátogatást, szükség esetén nyújtsanak segítséget a tanulót veszélyeztető okok feltárásában, a probléma kezelésében. Az ilyen jellegű információkat minden pedagógus köteles továbbítani az iskola gyermekvédelmi felelősének, aki feladatait igazgatói megbízás alapján látja el. Ugyancsak köteles minden pedagógus azonnal jelenteni, ha a tanuló testi vagy erkölcsi fejlődését valamilyen tudomására jutó körülmény veszélyezteti.

Az iskolai gyermekvédelem alapvető pedagógiai elvei:

- őszinte érdeklődés,
- a gyermeki személyiség megismerése,
- megértés, tapintat, diszkréció,
- pedagógiai intuíció,
- együttműködés,
- gyors problémamegoldás,
- helyzetfelismerés.

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkája

- Kapcsolattartás a gyermekvédelemmel foglalkozó személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal, mind a tanuló veszélyeztetettségének megelőzése, mind pedig a megszüntetése terén.
- Segíti a pedagógusok gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységét és közreműködik az iskola többi tanárával.
- Minden évben az 1. osztályfőnöki órán felkeresi az osztályokat és tájékoztatja a diákokat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.
- Az iskolában jól látható helyen kifüggeszti a különböző gyermekvédelemmel foglalkozók (Nevelési Tanácsadó, drogambulancia, Gyermekjóléti Szolgálat, telefonos lelkisegély-szolgálat) címét, illetve telefonszámát.
- Abban az esetben, ha valamelyik tanár, szülő vagy tanuló jelzése alapján arra a következtetésre jut, hogy a tanuló veszélyeztetett, él a gyermekvédelmi jelzőrendszer adta lehetőséggel. Ha gyermekbántalmazást gyanít vagy más olyan veszélyeztető körülményt, amely az iskolán belül, pedagógiai módszerekkel nem szüntethető meg, köteles kezdeményezni, hogy az igazgató értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot. A gyermekvédelmi felelős a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén pedig köteles kezdeményezni, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakóhelye szerinti önkormányzatnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében.
- A Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az eszmegbeszéléseken, segíti a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét.
- Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

- Folyamatosan tájékoztatja az iskola igazgatóját munkájáról.

2. 12. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

E programnak tartalmaznia kell:

- a diagnosztizálásra,
- az egyéni felzárkóztató foglalkozások megszervezésének elveire és eljárásrendjére,
- a tanórai differenciálásra,
- a program eredményességének értékelési módszereire vonatkozó előírásokat.

Abban a kérdésben, hogy a gyerek, a tanuló tanulási nehézséggel küzd, a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, a Nevelési Tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

A Köznevelési Törvény biztosítja, hogy a tanulók képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek. Állapotuknak, személyes adottságaiknak megfelelő ellátásban, különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban részesüljenek, életkoruktól függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez fordulhassanak segítségért.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladat, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók leggyakoribb viselkedési tünetei:

- hiperaktivitás,
- szorongásos magatartás,
- térlátás nehézségei (jobb-bal tévesztése, betűk felcserélése),
- mozgáskoordináció zavarai,
- a nyelvi működés zavarai (diszlexia, diszgráfia),
- antiszociális cselekedetek,
- alacsony önértékelés,
- emlékezés zavarok,
- a logikus gondolkodás problémái,
- a spontán kíváncsiság hiánya.

Nem minden viselkedési rendellenesség háttérben húzódik meg ugyanakkor tanulási nehézség. Ezért mindig az adott eset elemzése dönti el, hogy melyik tényező a felelős.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- az egyéni fejlesztő foglalkozások,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskola fejlesztő eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a napközi otthoni foglalkozások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelése.

A tanulási kudarcot kiváltó okok sokfélesége jelzi, hogy a kezelés módszerei is sokfélék lehetnek. Minden alkalmazott eljárás személyfüggő.

2.13. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Gyermekvédelemi szempontból a legtöbb tanulót érintő probléma a tanulók családi körülményeiben jelentkező szociális problémák. A legtöbb ilyen esetben a háttérben a család jövedelmi viszonyai állnak.

A legfontosabb feladat az esetlegesen alultáplált vagy nem rendszeresen étkező gyerekek felderítése. Az anyagi veszélyeztetettség felderítésében kiemelkedő szerepe van az osztályfőnöknek. Ilyen esetekben a rendszeres és a rendkívüli segélyre, az étkezési hozzájárulásra, adott esetben a táborozás költségtérítésére javaslatot kell tenni. Az osztálykirándulásokon, amikor erre lehetőség nyílik, mindig segítjük a nehezebb anyagi körülmények között élő, vagy több gyermekes családok gyermekeit. Az iskolai rendezvényeken mindenki számára biztosítjuk a részvétel lehetőségét.

Az intézményi pedagógia egyik legfontosabb feladata, olyan motivációs légkör alakuljon ki az iskolában, az osztályban, a tanulócsoporthoz, amelyben az ilyen gyermekek bátorságra tesznek szert, hogy ne okozzon szorongást számukra az átlagtól eltérő helyzetük. Az egy osztályban tanítók team-munkájára van szükség annak érdekében, hogy a szociális hátrányt szenvedő gyermekeket elfogadják osztálytársaik.

Nyitott magatartás szükséges a szülők felé, megszólíthatóság és bizalomkeltés, hogy a szülő merjen és akarjon tanácsot, segítséget kérni, érezze beavatottnak magát.

További feladatok:

- A gyermek különböző adottságainak feltérképezése, az érdeklődését felkeltő területek megfigyelése, sikerélmények biztosítása számára.
- A hátrányos helyzetű gyermek bevonása minden közös tevékenységbe, közös programba, és a saját fejlesztésébe. (A gyermek partnerré tétele.). Tanórán kívüli, egyéni korrekciós foglalkoztatás, külön beszélgetéssel egybekötve.
- Szakemberek, szociális intézmények segítségének igénybe vétele, ha szükséges (logopédus, pszichológus, családsegítő központ, szociális osztály stb.).
- A gyermek ápoltságának, ellátottságának, kedélyállapotának, teljesítményszintjének folyamatos figyelemmel kísérése. Visszaesés esetén ismételt családlátogatás, stb. konkrét veszélyeztetettség észlelése esetén gyermekvédelmi intézkedések.

2.14. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A tájékoztatás, a kölcsönös információáramlás az együttműködés egyik záloga, ezért rendkívül fontos az iskolai partnerek folyamatos párbeszéde. Ez különböző módokon és fórumokon valósul meg, melyek a következők:

A tanulók tájékoztatása:

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai Munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi gyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője szükség szerint a diákfórumon, a diákönkormányzat vezetőségének havi gyűlésein és a diákönkormányzati faliújságon keresztül,

- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon,
- a tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanár folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

A szülők tájékoztatása:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai Munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- Családlátogatás: egyénileg, szükség esetén az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős végezheti.
- Szülői értekezlet: egy év folyamán legalább kétszer az osztályfőnök, igény, vagy szükség szerint az igazgató.
- Fogadó óra: előzetes bejelentkezés, vagy egyeztetés után a pedagógus által kijelölt időpontban.
- Iskolai nyílt nap: az éves Munkatervben meghatározottak szerint.
- Közös – a szülőket is mozgósító – iskolai közösségi programok alkalmával.
- Az iskola honlapján keresztül. (www.csomadsuli.hu)
- A helyi önkormányzati újságban megjelenő tudósítások révén.

2.15. A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az intézmény a jogszabályok által meghatározott berendezéssel, felszerelésekkel, taneszköz állománnyal rendelkezik. Lehetőség esetén a fejlesztés folyamatos.

2.16. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére

Intézményünk vállalja az egyetemes értékek, emberi-és gyermeki jogok tiszteletét, az esélyegyenlőség érvényesülését, az értékek közvetítését, elfogadtatását. Követendő példaként állítja a tanulók elé az emberi méltóságot, „másságot” (nemzetiségre, fajra, felekezetre való tekintet nélkül) elfogadó magatartást.

Mivel Csomád község eredetileg szlovák nemzeti település, általános iskolánk feladatának tekinti a szlovák nemzeti hagyományok ápolását, pedagógiai hitvallásunk, hogy a hagyományok megismertetésével, megtartásával kell megfelelni a korszerű pedagógiai elvárásoknak a nemzetiséghez nem tartozó tanulók körét érintően is.

Célunk:

Tanulóink ismerjék a szlovákság helyét Európában és Magyarországon. Legyenek tisztában a történelmi Magyarország nemzetiségeivel, ezen belül a hazai szlovákok ideletelepedésének történelmi körülményeivel, folyamatával. Ismerjék meg Csomád történetét, különös tekintettel a török háborúk utáni újratelepítésekre. Lakóhelyüket illetően legyenek tisztában a falu földrajzi fekvésével, a helyi szlovák lakosság ideletelepedési körülményeivel, a családnevekkel, elődeink két évszázados életével, munkájával, szokásaival.

Növendékeink legyenek tisztában a szlovák telepesek közös hazaépítő munkájával, ismerjék el, becsüljék meg ezeket az eredményeket.

Megvalósítás:

1. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag beépítése a tantervbe:
 - A falu rövid történetével foglalkozunk alsó tagozaton környezetismeret órákon 1.-4. évfolyamig (1 tanóra/év), felső tagozaton 5.-8. évfolyamon történelem és állampolgári ismeretek, valamint hon- és népismeret tanórákon (1 tanóra/év).
 - Gyűjtőmunka a hagyományos csomádi szlovák népviseletről, vagy annak élő bemutatása 2. és 6. évfolyamokon vizuális kultúra, illetve a hon-és népismeret tanórákon (1 tanóra/ év).
 - Tanulóink nyerjenek betekintést a helytörténeti írások és a helytörténeti kiállítás megtekintése révén. Az 1. és 5. évfolyam tanulói megtekintik a csomádi Falumúzeumot.
 - A gyermekek legyenek tisztában a szlovákság Kárpát-medencei elhelyezkedésével, térképen való elhelyezkedésének megfigyelésével, az e szempontból fontos helységnevekkel a 7. évfolyam földrajz tanóráján (1 tanóra/év).
 - Tanulóink ismerkedjenek meg a népszokásokkal. (búcsú, szüreti felvonulás, advent, farsang, húsvét, karácsony) 1.-8. évfolyam (1 tanóra/ év)
 - A gyermekek tanítási órákon ismerjék meg a községünk zászlaját, címerét, 4. évfolyamon rajz, 7. évfolyamon történelem és állampolgári ismeretek/ hon-és népismeret tanórákon. (1 tanóra/ év)

Mindezek a – folyamatos kiegészítésre szoruló gondolatok – vonatkozzanak a tantestület tagjaira is. Az iskolánkban tanító nevelők legyenek tájékozottak a fenti kérdések felől.

2. Igény esetén a szlovák nyelv oktatása a tanórán kívüli tevékenységek keretein belül.
3. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag gyakorlati megvalósítása a falu élete részeként.
 - Részvétel a szüreti felvonuláson, a helyi hagyományörző egyesület által szervezett kulturális rendezvényeken,
 - a hagyományörző szlovák gyermek néptáncsoportban való részvétel népszerűsítése,
 - a Szlovák Kisebbségi Önkormányzat híreinek figyelemmel kísérése,
 - a falunapon való részvétel,
 - a búcsúval kapcsolatos népszokások felelevenítése,
 - hagyományörzők meghívása.

2.17. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Jelenleg iskolánkban nincs mód csoportbontásra, amennyiben a későbbiekben a feltételek biztosítottak lesznek, a programot felül kell vizsgálni.

3. HELYI TANTERV

3.1. Az iskolai nevelés-oktatás alapvető céljai / Kulcskompetenciák

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek, melyek a következők:

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát jelenti a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk,

előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését, és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti Alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát.

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A NAT a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is. A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. A tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók

aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekéről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Környezettudatosságra nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják

meghatározóvá. Szerezenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja vala-mennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállítóterem, a művészeti előadás színtere, de akár a "szabadtér" is.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Testi és lelki egészség

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok –, egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes

kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

A *pályaorientáció* csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséggel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A Kerettanterv azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait. A tanulásszervezés optimális megoldásához persze nem elég a képzett pedagógus, szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára: könyvekre, nyomtatott tananyagokra, kísérleti felszerelésekre, informatikai programokra, programcsomagokra és más eszközökre is.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontok emelhetők ki:

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása elengedhetetlen.

A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben és az értékelésben.

A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.

Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló (pl. komprehenzív) szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.

Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

3.2. Nevelési –oktatási célok az életkori szakaszokhoz rendelve

Pedagógiai értelemben az első hat évfolyam egységes. A NAT-ban meghatározott képzési szakaszok a következők:

- 1–4. évfolyam
- 5–6. évfolyam
- 7–8. évfolyam
- 9–12. évfolyam

A NAT szakaszolásától eltérően a Köznevelési Törvény a kötelező oktatás első nyolc, általános iskolai évfolyamát négy pedagógiai szakaszra tagolja. Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Szakaszai:

- az első évfolyamon kezdődő és a második évfolyam végéig tartó bevezető,
- a harmadik évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó kezdő,
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a hatodik évfolyam végéig tartó alapozó,
- a hetedik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó fejlesztő szakasz.

A helyi tantervnek biztosítani kell, hogy az alapfokú nevelés-oktatás pedagógiai szakaszában a bevezető és a kezdő szakaszban a tanítás-tanulás szervezése játékos formában, a tanulói közreműködésre építve, az érdeklődés felkeltésére, a problémák felvetésére, a megoldáskeresésre, és a tanulói képességek fejlesztését szolgáló ismeretek elsajátítására irányuljon. Az alapozó és a fejlesztő szakaszban a tanulói terhelésnek a tanulói képességekhez igazodva kell növekednie.”

A bevezető szakasz két évben történő meghatározása az óvodából az iskolába való sikeres átmenet előfeltétele: az első két évet az óvodára jellemző időigényesebb tevékenység- és tanulásszervezési formák felé orientálja. A teljesítménymotiváció és a képességek fejlesztése területén a szabályozás nagy teret enged az egyéni érdeklődésnek, és lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A szakasz végén – funkciójából fakadóan – még nincs szükség az iskolai teljesítmények követelményként történő meghatározására, minősítő jellegű értékelésére. Ez az oka annak, hogy a NAT az első két évfolyamot nem tekinti önálló képzési szakasznak.

A fentiekkel összhangban a kezdő szakasz elnevezés azt kívánja kifejezni, hogy ebben a szakaszban erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóak – az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés már a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő teljesítményekre összpontosít.

Az alapozó szakasz funkciója elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek megalapozása. Ebben a szakaszban történik az iskolai tudás (és a tanítás

folyamatának) erőteljes tagolódása, amely megköveteli az ilyen típusú tanuláshoz szükséges és ehhez rendeződő képességnyalábok, kompetenciák célzott megalapozását.

A fejlesztő szakasz alapvető feladata – az előző szakaszokhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése.

Feladatok: bevezető (1.-2. évfolyam) - kezdő szakasz (3.-4. évfolyam)

- Az óvodás létből az iskolai életformára történő minél zökkenőmentesebb átvezetés.
- Részképesség-zavarok szűrése és kezelése.
- Az iskolai élet, társas kapcsolatok szokásrendjének kialakítása, elsajátítása, együttérzésre, segítőkészségre, a másság tiszteletben tartására nevelés.
- Alapvető döntési helyzetek felismerése és azok önálló megoldására való nevelés.
- Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képességfejlesztéshez, a tartós emlékezet fejlesztéséhez.
- A megismerő képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése, a beszéd formai és tartalmi oldalának erősítése.
- Gondolkodási képességek fejlesztése.
- A céltudatos feladatvégzés, figyelem, önelemzés, a feladatra való összpontosítás képességének kialakítása.
- Kommunikációs képességek terén: a tagolt beszéd, helyes légzés, szavak tiszta ejtése, szünettartás, szókincs gyarapítása, testbeszéd kulturáltságának fejlesztése.
- A gyermekek eltérő ütemű éréseiből fakadó hátrányainak csökkentése.
- A gyermek erkölcsi értékeinek, a humánus magatartás mintákat erősítő szokásainak tudatos formálása.
- Az ismeretszerzés, a feladat- és problémamegoldás megalapozása.

Célok: alapozó (5-6. évfolyam) - fejlesztő szakasz (7-8. évfolyam)

- Reális kép kialakítása önmagáról, a harmonikusan fejlődő személyiség tudatos magatartási formáinak megszilárdítása. (önismeret, önbecsülés, önbizalom, önállóság, kitartás, önfegyelem, szorgalom, kreativitás, nyitottság a befogadásra).
- A döntési képesség továbbfejlesztése, alapvető konfliktuskezelési technikák elsajátítása.
- Az általános műveltség elemeinek elsajátítása.
- Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak megismertetése.
- Az önálló tanulási technikák kialakítása, elsajátítása, műveleteinek gyakorlott alkalmazása.
- A szövegértelmezés és az önálló szövegalkotás képességének erősítése, az összefüggő beszéd gyakorlatának kialakítása.
- Egészségmegőrző, környezetvédő attitűd kialakítása.
- A meglévő- és új ismeretek közötti kapcsolatteremtés.
- A siker és a kudarc élményének feldolgozása, a nehézségek leküzdésének gyakorlati megvalósulása.
- Kulturált magatartás és kommunikáció tudatos alkalmazása a közösségben, mások személyiségének, szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása.

3.3. A tanórán kívüli egyéb foglalkozások megtartására, (tehetséggondozás, felzárkóztatás, fejlesztés) csoportbontásra felhasználható időkeret

A gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretét, az SNI tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozásainak számát a Köznevelési Törvény 6. melléklete tartalmazza.

3.4. Kötelező tantárgyak, választott kerettantervi változatok (Kt) 1.-4. osztály

- Magyar nyelv és irodalom
- Idegen nyelv: angol¹ nyelv
- Matematika
- Erkölcstan
- Környezetismeret
- Ének-zene – A változat
- Vizuális kultúra
- Technika, életvitel és gyakorlat
- Testnevelés és sport

1-4. évfolyamon választható tantárgyat nem építettünk be, a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő kötelező tantárgyak óraszámát emeltük meg:

osztály	tantárgy	óraszám	összesen
1.	magyar nyelv- és irodalom	+1	2
	matematika	+1	
2.	magyar nyelv- és irodalom	+1	2
	matematika	+1	
3.	magyar nyelv- és irodalom	+1	3
	matematika	+1	
	környezetismeret	+1	
4.	magyar nyelv- és irodalom	+1	3
	idegen nyelv	+1	
	környezetismeret	+1	

3.5. Kötelező tantárgyak, választott kerettantervi változatok (Kt) 5-8. osztály

- Magyar nyelv és irodalom: A változat
- Idegen nyelv: -angol² nyelvi specifikáció
- Matematika
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- Hon- és népismeret
- Erkölcstan
- Természetismeret
- Biológia-egészségtan: A változat
- Fizika: B változat

²-Az angol nyelvi specifikáció bevezetve az 5. osztályban a 2015/2016. tanévtől felmenő rendszerben.

- Kémia: B változat
- Földrajz
- Ének-zene: A változat
- Vizuális kultúra
- Informatika
- Technika életvitel és gyakorlat
- Testnevelés és sport

A tervezhető órakeret terhére kötelezően választandó tantárgy:

- Természettudományi gyakorlatok (5.-8. o.)

5.-8. évfolyamon, a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő kötelező tantárgyak óraszámát emeltük meg, illetve a következő kötelezően választandó új tantárgyakat (*) építettünk be:

osztály	tantárgy	óraszám	összesen
5.	informatika	1*	2
	természettudományi gyakorlatok	1*	
6.	matematika	+0,5	3
	természetismeret	+0,5	
	hon- és népismeret	1*	
	természettudományi gyakorlatok	1*	
7.	magyar nyelv- és irodalom	+1	3
	matematika	+0,5	
	földrajz	+0,5	
	természettudományi gyakorlatok	1*	
8.	matematika	+0,5	3
	biológia- és egészségtan	+0,5	
	technika, életvitel- és gyakorlat	+1	
	természettudományi gyakorlatok	1*	

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező óraszámok és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai, az előírt tananyag és követelményei

3.6. A 2012-ben kiadott Kerettanterv alapján készült helvi tanterv (Kt) tantárgyi struktúrája és óraszámai az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom*	7+1*	7+1*	6+1*	6+1*
Idegen nyelvek	-	-	-	2+1*
Matematika**	4+1*	4+1*	4+1*	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1*	1+1*
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

*= a szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt köztelező órák

3.7. A 2012-ben kiadott Kerettanterv alapján készült helvi tanterv (Kt) tantárgyi struktúrája és óraszámai az 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1*	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+0,5*	3+0,5*	3+0,5*
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2+0,5*	-	-
Biológia-egészségtan	-	-	2	1+0,5*
Fizika	-	-	1,5*	1,5*
Kémia	-	-	1,5*	1,5*
Földrajz	-	-	1+0,5*	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	1**	-	-
Informatika	1**	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1**
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon választott tantárgy Természettudományi gyakorlatok	1**	1**	1**	1**
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

*= a szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt köztelező órák

**= a szabadon tervezhető órakeret terhére szabadon választott tantárgy órái

*A fizika és kémia tantárgyak esetében a kerettantervi óratervtől eltérő módon az alábbiak szerint csoportosítottuk a kétéves időtartamon belül a tantárgyak óraszámát.

tantárgy	kerettanterv		helyi tanterv	
	7. o.	8. o.	7. o.	8. o.
fizika tantárgy óraszám	2	1	1,5	1,5
kémia tantárgy óraszám	1	2	1,5	1,5

A helyi tantervben az egyes tantárgyak tematikai egységeiben szabadon felhasználható óraszámok 10 %-ának terhére nem írtunk elő további tananyagot, hanem azt az egyes tematikai egységek között osztottuk el gyakorlásra, az ismeretek elmélyítésére, az alkalmazható tudás megszerzésére vagy a képességek fejlesztésének céljára.

3.8. Az előírt tananyag és követelményei

Az előírt tananyagot és követelményeit az oktatási miniszter által kiadott kerettantervek tartalmazzák. Az iskola a Nemzeti alaptanterv alapján OM által kiadott kerettantervek tananyagát és követelményrendszerét építette be a helyi tantervébe (1. sz. melléklet).

3.9. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tankönyvek, taneszközök

Az iskolai tanítást és tanulást segítő könyvektől meg kell követelni:

- A nyelvi helyességet,
- a gyermekek korának megfelelő stílust,
- a gyermeklélektani és pedagógiai szempontok érvényesülését,
- ne legyenek ellentétesek az alkotmány és a törvények szellemével,
- ne tartalmazzanak tudományos tévedéseket.

Technikai eszközök

- Írásvetítő, televízió,
- interaktív tábla,
- projektor,
- diavetítő,
- fali vetítővászon,
- videomagnó,
- kazettás magnetofon,
- CD/DVD-lejátszó,
- a szemléltetést és a tanulást segítő informatikai eszközök (hardver, szoftver),
- informatikai, számítástechnikai, nyelvi labor eszközök,
- fénymásoló,
- tornaterem,
- sportudvar.

Az iskolai oktató-nevelő munkát, (iskolai szinten) támogató egyéb segédeszközök:

- Kötelező és ajánlott olvasmányok,
- oktatási segédletek,
- kézikönyvek (lexikonok, kronológiák, enciklopédiák),
- pedagógiai-módszertani szakkönyvek,
- a közismereti és szakmai tantárgyakhoz kapcsolódó szakirodalom,
- a tananyagot kiegészítő ismeretterjesztő művek,
- tanári kézikönyvek,
- tankönyvek,
- elektronikus ismerethordozók,
- Internet hozzáférés.

A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A Köznevelési Törvény a nevelőtestületek hatáskörébe utalta az iskolában használt tankönyvek kiválasztását. A tananyag felhasználásához oktató munkánk során olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használunk, melyet hivatalosan tankönyvvé, taneszközzé nyilvánítottak.

Ezen túlmenően egyéb tanulói eszközökre is szükség van: füzetek, író és rajzeszközök, testnevelés felszerelés, technika alapanyagok, stb.

A tantárgyak feldolgozásához kért kötelező taneszközöket a szaktanár javaslata alapján a munkaközösség hagyja jóvá a helyi tanterv elveit alkalmazva.

A tantestület évente áttekinti a választás elveinek a betartását. A könyvek árával kapcsolatban kikérjük a szülői közösség véleményét.

A következő tanévre előírt taneszközök listájáról a tanév végéig tájékoztatjuk a szülőket. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásának szempontjai:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének, a kerettanterv előírásainak, tartalmazzon utalást az elérhető szakirodalomra, legyen hozzá tanári kézikönyv.
- A használhatósága legyen hosszú távú, akár több éven át is tartó, átadható legyen a tankönyv a későbbi évfolyamoknak, legyen alkalmas tartós használatra (könyvtári könyv).
- A választott eszköz a legoptimálisabb mértékben és módon tartalmazzon a tananyagot, adjon módot szóbeli és írásbeli feladatmegoldásra, ösztönözzön aktív önálló és frontális munkára, legyen gondolkodtató, neveljen önálló véleményalkotásra.
- A taneszköz az évfolyamok tekintetében egymásra épülő ismereteket tartalmazzon, legyen meg a folyamatosság.
- A tankönyv legyen vonzó, szép kivitelű, szóanyaga, nyelvhasználata, terjedelme, nehézségi foka a tanulók életkori sajátosságaihoz, érdeklődési köréhez, értelmi szintjéhez igazodjon.
- A tankönyv tartalmában, információiban, ábravilágában, a feldolgozás mélységében igazodjék tanulóink életkorához.

3. 10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 45.§ (1) bekezdése szerint minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni

Az iskolaérettséget alapesetben az óvoda igazolja, amennyiben azonban kétség merülne fel ebben a kérdésben, nevelési tanácsadáson, illetve sajátos nevelési igényű gyermekeknél a szakértői és rehabilitációs bizottság általi vizsgálaton kell részt venni.

Az a gyermek, akinél azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig maradhat az óvodában, és ezt követően válik tankötelessé. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek 6 éves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

Az intézmény, az iskola első évfolyamára történő beiratkozásról – a beiratkozás napját megelőzően (március 1.-április 30. között) legalább 30 nappal – hirdetményt tesz közzé a helyben szokásos módon.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele:

Tanköteles – adott év augusztus 31. napjáig a 6. életévét betölti.

Az első évfolyamba beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- lakcímgazoló hatósági igazolást (lakcím kártyát),
- a szülő személyi igazolványát, lakcímét igazoló hatósági igazolványát,
- a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást (óvodai szakvélemény, szakértői bizottsági vélemény).

A felvételi körzetébe tartozó gyermekeket az iskola köteles felvenni, a nem körzetbe tartozó tanulók esetén a felvétel a férőhelyek függvényében a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével lehetséges.

3.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Felvétel az iskola felsőbb évfolyamain

Intézményünk alapesetben csak a körzetes tanulókat fogadja. Iskolánk köteles felvenni a más településről jövő tanulókat, ha a beiskolázási körzetünkbe költöznek. Felvételnél vizsgáljuk, hogy a helyi tanterv szerinti tantárgyak követelményeit teljesítették-e. Amennyiben nem, időt és lehetőséget biztosítunk a hiányosságok pótlására, illetve különbözeti vizsgát tehet a tanuló. A felkészülési időtartamot a lemaradástól függően – a szaktanár javaslata alapján – az igazgató határozza meg. A különbözeti vizsgára való felkészítés biztosítása a szülő feladata, amelyhez az iskola segítséget nyújt.

A fentiekhez hasonlóan vehető fel a beiskolázási körzethez nem tartozó tanuló is, amennyiben a férőhelyek száma és a pedagógiai szempontok ezt lehetővé teszik. Ebben az esetben az igazgató dönt, döntéséről a szülőt értesíti.

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát, a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott távozási nyomtatványt,
- tanév közben történő átvétel esetén a tanuló tájékoztató füzetét.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított –különbözeti vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. (Az idegen nyelv esetében a tanuló más intézményben vendégtanulónaként tovább folytathatja tanulmányait.) Ebben az esetben intézményünkben szülői kérésre az idegen nyelv tanítása alól a tanuló felmenthető.

3.12. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,

- különbözeti vizsgákra,
- javító vizsgákra,
- és pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akik kérik átvételüket az intézménybe és ennek feltételül az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Minden vizsga írásbeli és/vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

OSZTÁLYOZÓ VIZSGA

Az intézmény osztályozó vizsgáit a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha:

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanuló javítóvizsgát tehet.

KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás, vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

JAVÍTÓVIZSGA

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén, vagy a tanév végi osztályozó vizsgán - ***legfeljebb három tantárgyból*** - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, augsztus15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kolléga legyen.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Ha a tanulót az év végén évfolyamismétlésre utasítja a nevelőtestület, a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő aláírásával – a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kérheti az iskola igazgatójánál, hogy független vizsgabizottság előtt tehessen javítóvizsgát

PÓTLÓ VIZSGA

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, vagy a vizsgázónak fel nem róható ok miatt a vizsgát félbe kell szakítani, addigi munkáját értékelni kell, kérésére lehetőséget kell adni pótló vizsgára. a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT ZAJLÓ VIZSGA

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján a tanuló joga, hogy kérelmére független vizsgabizottság előtt számot adjon tudásáról (*Nkt. 46. § (6) bekezdés m) pontja*). A tanulmányok alatti vizsgát ebben az esetben egy háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni, melynek elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg (*Műk.r. 65. § (2), (4), (5) bekezdés*).

A tanuló (kiskorú tanuló esetén szülő/gondviselő aláírásával) félévi, év végi **osztályozó, illetve a javítóvizsga osztályzatának megállapítása céljából** jelentheti be, hogy független vizsgabizottság előtt kíván vizsgázni valamely tantárgyból, ill. tantárgyakból.

A kérelmet a **tanuló** (kiskorú tanuló esetében a **szülő/gondviselő/törvényes képviselő**) nyújthatja be a tantárgy(ak) és évfolyamának megjelölésével **annak az iskolának az igazgatójához, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll**

A kérelmet

- **osztályozó vizsga** esetén: a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző **harmincadik napig**
- amennyiben a **tanuló teljesítménye – igazolt és igazolatlan mulasztásai miatt - a tanítási év közben érdemjeggyel nem volt értékelhető, a tanítási év végén nem volt minősíthető: a nevelőtestület engedélyének megadását követő öt napon belül** kell benyújtani. Ez utóbbi esetben az iskolának a nevelőtestület engedélyét a kérelemhez csatolnia kell.
- független vizsgabizottság előtti osztályozó vizsga megszervezését akkor is lehet kérelmezni, ha a **bíróság a tanuló javára megváltoztatja a fegyelmi büntetést** (eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától, kizárás az iskolából), és a tanuló osztályzatait meg kell állapítani, ha ez nem lehetséges, **lehetővé kell tenni, hogy a tanuló – választása szerint az iskolában vagy a független vizsgabizottság előtt – osztályozó vizsgát tegyen.**
- **javítóvizsga** esetén (ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, azaz javítóvizsgára utasították) a **bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül.**

Független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a **kormányhivatal vezetője** engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

A kérelmet - a megfelelő mellékletekkel - **az iskola igazgatója továbbítja a területileg illetékes fővárosi, megyei kormányhivatalba.** A vizsgákat a **kormányhivatal szervezi meg**
A vizsgák időpontja:

- az adott tanév rendjében meghatározottak szerint, az **első félév, illetve a szorgalmi időszak utolsó hetében**, ill. a hivatalos **javító-pótló vizsgaidőszakban** (augusztus 15-31. között) kell megszervezni,
- **osztályozó vizsga** esetén: a **vizsgát megelőző három hónapon belül** kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola **a tanítási év során bármikor** szervezhet.

A független vizsga **térítési díj** ellenében vehető igénybe.

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZERVEZÉSÉNEK LEGFONTOSABB ALAPELVEI

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

A vizsgabizottság tagjainak feladatai:

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő szakos tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

A vizsga alatt a bizottság tagjai nem hagyhatják el a termet.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

ÍRÁSBELI VIZSGÁK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc, - a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával
- Egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló vizsga esetén, három írásbeli vizsga tartható.
- Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, felveszeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása:

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot,
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót, és ki kell vizsgálni a szabálytalanságot.

A SZÓBELI VIZSGA ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 15 percet tarthat

- ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvben rögzíti, és a vizsgabizottság dönt a szóbeli vizsga eredményéről
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

GYAKORLATI VIZSGA ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

- a gyakorlati vizsgát vezető tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről
- a gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni.

AZ EGYES VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI, KÖVETELMÉNYEI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDJE

A vizsgatárgyak követelményrendszere:

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI:

- Magyar irodalom	szóbeli vizsga
- Magyar nyelv	írásbeli
- Történelem,társadalom és állampolgári ismeretek	szóbeli vizsga
- Idegen nyelv	szóbeli vizsga
- Matematika	írásbeli
- Környezetismeret	írásbeli
- Természetismeret	írásbeli
- Fizika	szóbeli vizsga
- Földrajz	írásbeli
- Biológia-egészségtan	írásbeli
- Kémia	szóbeli vizsga
- Hon- és népismeret	szóbeli vizsga
- Informatika	gyakorlati vizsga
- Ének-zene	gyakorlati vizsga
- Vizuális kultúra	gyakorlati vizsga
- Technika,életvitel és gyakorlat	gyakorlati vizsga
- Testnevelés és sport	gyakorlati vizsga
- Etika/hit-és erkölcsstan	szóbeli vizsga
- Természettudományi gyakorlatok	gyakorlati vizsga

A vizsgabizottság döntése ellen csak abban az esetben lehet fellebbezni, amennyiben az nem a helyi tantervre épül, vagy megszegte az eljárás szabályait.

A magasabb évfolyamra lépés általános feltételei

Az iskolába lépés feltételeit, a továbbhaladással, valamint az első évfolyammal kapcsolatos sajátosságokat a Köznevelési Törvény és a hozzá kapcsolódó jogszabályok határozzák meg.

Az 1. osztályból az a tanuló léphet magasabb évfolyamba, aki legalább „megfelelt” szinten teljesítette a követelményeket. Ha a tanuló nem tesz eleget az előírt követelményeknek az 1. évfolyamon, munkája előkészítő jellegűnek minősül és tanulmányait újra az 1. évfolyamon folytatja.

A 2-8. évfolyamon személyre szabott mérlegelés után a nevelőtestület dönt a továbbhaladásról. A továbbhaladás feltétele a helyi tanterv követelményeinek minimális teljesítése minden olyan tantárgyból, melyből a tanuló nem kapott osztályozás alól mentesítést. Egyéb esetekben a tanuló javítóvizsga, illetve osztályozó vizsga letételével folytathatja tanulmányait a magasabb évfolyamon. Az osztályozó, illetve javítóvizsgára bocsátás a Köznevelési Törvény és végrehajtási utasításainak feltételei szerint történik.

A külföldről hozott bizonyítványt honosítás után elfogadjuk, az évfolyam megállapítása az általános eljárás szerint történik azzal a különbséggel, hogy a magyar nyelv és magyar irodalom, valamint történelem tárgyakból a tanuló köteles osztályozó vizsgát tenni.

A vizsgák részletes szabályait a Szervezeti és Működési Szabályzatban található „A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata” című témakör tartalmazza.

Eltérés a továbbhaladás feltételeiben

A köznevelésről szóló törvény több helyen ad lehetőséget az általánostól eltérő tanulmányi kötelezettségek teljesítésére.

A tanuló kérelemre, az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti. A benyújtott kérelem alapján az iskola igazgatója dönt a számonkérés módjáról és idejéről, a tantestület pedig a továbbhaladásról.

A szülő kérésére engedélyezhető az iskola első évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként a tanuló magasabb évfolyamba léphet. Az engedély megadásáról az iskola igazgatója dönt. A szülő kérésére ezt a lehetőséget az 1.évfolyamon biztosítani kell.

A tanulót az iskola igazgatója - a Nevelési Tanácsadó illetve a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján - mentesítheti egyes tantárgyak vagy tananyagrészek értékelése, minősítése alól, de a tanuló köteles a tanítási órákon, fejlesztő foglalkozásokon az előírtak szerint részt venni, és minden tőle telhetőt megtenni a követelmények tőle elvárható legjobb teljesítéséért.

- Ha az első évfolyamra felvett tanuló egyéni adottsága, fejlettsége azt szükségessé teszi – a jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint, a szakértői és rehabilitációs bizottság, vagy a Nevelési Tanácsadó szakértői véleménye alapján – az igazgató mentesítheti az értékelés és minősítés alól, vagy részére egyéni továbbhaladást engedélyez.

Amennyiben a tanuló mentesül az értékelés és minősítés alól, az első évfolyamot előkészítő évfolyamként fejezi be, amely során felkészítjük az iskolai követelmények teljesítésére. Előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat, és csak abban az esetben, ha tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte. Az előkészítő év az első félévet követő hónap utolsó tanítási napjáig szakértői vélemény alapján átváltoztatható egyéni továbbhaladásra. Egyéni továbbhaladás esetén az engedélyben meg kell határozni, melyik tantárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig – legkésőbb a negyedik évfolyam végéig – kell a tanulónak utolérnie a többiekét.

- Ha a tanuló az 1. évfolyamon félévkor és év végén, a 2. évfolyamon félévkor „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, a szülő egyidejű értesítése mellett értékeljük a tanuló teljesítményét, feltárjuk a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket. Javaslatot teszünk azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekről. A szülőt tájékoztatjuk azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani gyermeke eredményes felzárkóztatásához (egyéni foglalkozások, fejlesztő pedagógiai, logopédiai foglalkozások, napközi).
- A beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulót a szakértői vélemény alapján az igazgató – részben vagy egészben – felmenti az iskolai foglalkozásokon való részvétel alól. Akit felmentenek valamennyi kötelező tanórai foglalkozás alól, az magántanulóként folytatja tanulmányait, és az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon, kell számot adnia tudásáról.
- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon az osztályozó és/vagy javító vizsgán a továbbhaladáshoz szükséges minimum követelményt az adott tantárgyból nem teljesítette, az évfolyamot megismétli.
- Évfolyam ismétlésére utalható az a tanuló, aki igazolt és igazolatlan mulasztása miatt nem tudta teljesíteni a tanulmányi követelményeket, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A tanév végén javítóvizsgát tehet:

- Az a tanuló, aki a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott.
- Az a tanuló, aki az osztályozó vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

Osztályozó vizsgát tehet:

- Az a tanuló, aki más oktatási intézményből érkezett, és a tanév során a két intézmény követelményrendszere közötti különbséget egy vagy több tantárgyból nem tudta pótolni (a nevelőtestület döntése alapján).
- Az a tanuló, akit az igazgató a tanuló kérelmére – részben, vagy egészben – felmentett az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, de az értékelés alól nem kapott felmentést.
- Az a tanuló, akinek egy tanítási évben az igazolt-és az igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát ; illetve mulasztása egy adott tantárgyból a 30%-ot meghaladja,- és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető - a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület másképp nem dönt.

- Az a tanuló, akinek engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- Az a tanuló, aki magántanulóként sajátította el a tanév anyagát.

3.13. Választható foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai

Az iskola igazgatója minden tanuló beiratkozása előtt tájékoztatja az érdeklődő szülőket a helyi tantervről, mely tartalmazza a tantárgyakat és azok óraszámait.

A tanulók a tantervi anyagon túlmenően érdeklődésük, képességeik alapján különböző foglalkozásokon, sportkörökön vehetnek részt. A leendő első osztályosok a beiratkozás alkalmával jelentkeznek a délutáni foglalkozásokra.

A tanulók a jelentkezés után kötelesek a tanév végéig részt venni a választott foglalkozásokon.

Az iskola Pedagógiai Programjában elfogadott óratervek alapján az igazgató minden év április 15-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót a választható tantárgyakról. A tájékoztató tartalmazza a tantárgy nevét, heti óraszámát, előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A foglalkozásokról az osztályfőnökök, szaktanárok adnak tájékoztatást.

A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a Szülői Munkaközösség és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri, gyermekével közösen gyakorolhatja.

A választható tantárgyakra vonatkozó jelentkezés írásban történik, minden év május 20-ig. A tanév közben beiratkozott tanulónál a beiratkozáskor történik a jelentkezés. A tantárgyválasztásról, illetve módosításáról az igazgató dönt.

Jelenlegi személyi állományunk létszáma miatt pedagógusválasztásra nem nyílik lehetőség.

3.14. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei, a tanulói teljesítmények mérése, ellenőrzési rendszere

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei

A pedagógiai munka szerves része, nélkülözhetetlen eleme az ellenőrzés és az értékelés, melynek célja kettős; egyrészt a tanuló minősítése, másrészt visszajelzés a tanulónak, a szülőknek és az iskolának a tanuló tudásáról, a végzett munka eredményességéről, az esetleges hiányosságokról. Kiindulópontnak tekintjük a követelmények egyértelmű, pontos megfogalmazását, ugyanis ez jelenti a viszonyítási alapot és fejleszti a tanulók ítélőképességét.

Az *alsó tagozaton* az ismeretek számonkérésének módjai illeszkednek a tanulók életkori sajátosságaihoz. Nagy hangsúlyt fektetünk az állandó dicséretre, pozitív visszajelzésekre, a tanuló önbizalmának erősítésére, ösztönzésre. A tanulónál itt elsősorban a reprodukciós készséget értékeljük, a pontos, tiszta füzetvezetést, a kifejező, tiszta olvasást.

A *felső tagozaton* a fentiek mellett az önálló ismeretszerzés képességének értékelése is jelentőséget kap.

Iskolánk helyi tanterve pontosan meghatározza azokat a követelményeket, amelyeket elvárunk tanulóinktól. A követelmények jelentik a tanulás értékelésében a viszonyítási alapot. Osztályzatot adni csak azoknak a tananyagelemeknek a tudására lehet, amelyekre a követelmények vonatkoznak.

A beszámoltatás és a számonkérés formáit, az értékelés és a minősítés módozatait tekintve nagy a pedagógus szabadsága, de bizonyos alapelveket minden pedagógusnak be kell tartania. Ezek a következők:

- A tantárgyi követelményrendszereket egységesen kell értelmezni, biztosítani kell a folyamatos, rendszeres ellenőrzést és önellenőrzést.
- Minden értékelés legyen objektív, segítő szándékú és nevelő hatású.
- Az érdemjegy (szöveges értékelés) tájékoztatás a tanuló munkájáról, viszonyítás a tantervi követelményekhez,
- a házi feladat meg nem írása nem tekinthető a teljesítmény részének, de beszámítható az érdemjegybe. A házi feladat elkészítését egyéb pedagógiai módszerekkel kell elérni.
- A tanulót teljesítménye és érdemjegyei alapján kell értékelni, osztályzata viszont nem csupán a kapott jegyek átlaga.
- Nem csak az emlékezeti teljesítményt, hanem az ismeretek alkalmazását is értékeljük.
- Előfordulhat, hogy a még nem elegendő gyakorlás miatt nem adunk jegyet a feleletre.
- Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
- A beszámoltatások előtt tájékoztatást kap a tanuló az értékelés kritériumairól, szempontjairól.
- A tanulót tájékoztatjuk arról, hogy miben tévedett, hogyan tudná pótolni hiányzó ismereteit, készségeit. Ehhez segítséget kaphat a pedagógustól.
- A testnevelés és sport tantárgy követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie, amennyiben ezt a tantárgy heti óraszámja lehetővé teszi. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetten keresztül. A szaktanár negyedévente ellenőrzi az általa adott osztályzatok bejegyzett állapotát. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök félévente ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
- Helytelen viselkedés, nem tanulmányi kötelesség teljesítésének elmulasztása miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható. A tanuló órai magaviselete szaktárgyi érdemjegybe nem számíthat bele.
- A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy témakörön belül tanulónként legalább egy szóbeli felelet szükséges, ha ezt a tantárgy heti óraszámja lehetővé teszi. Félévente legalább egy szóbeli feleletet osztályozunk.

- Felső tagozaton az ének-zene, a vizuális kultúra, az informatika, a technika életvitel és gyakorlat tantárgyakból lehetőség szerint legalább félévente egyszer kerüljön sor szóbeli beszámolóra.
- A tantárgyi értékelésnél a tanuló írásbeli munkáit, füzetvezetését a nevelők beszámítják.
- A házi feladatokat rendszeresen javíttatjuk, pótoltatjuk.
- Tanulóinkat félév végén legalább havi egy érdemjegy alapján osztályozzuk (a heti egy óras tárgyak kivételével, azok esetében félévenként legalább három érdemjegynek kell lennie).
- A tanuló munkáját havi jegy formájában összetetten is értékelhetjük.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái

- Szóbeli felelet,
- írásbeli munkák (feladatlap, dolgozat, témazáró, teszt, füzetvezetés, stb.),
- a tanórai aktivitás értékelése,
- gyűjtőmunka,
- kiselőadás,
- tematikus mérések,
- szöveges értékelés,
- csoport vagy osztályértékelés,
- önértékelés szóban,
- órai munka,
- tanulói kísérlet,
- gyűjtemények, anyaggyűjtés.

A tanulók előmenetelét, teljesítményét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel, félév és év végén osztályzattal, illetve szöveges értékeléssel minősítjük. Bizonyos időszakokban a tanuló előmenetelének értékelésére szöveges értékelést alkalmazunk. A szöveges értékelés informatív funkciójú, az érdemjegynél differenciáltabb visszajelzést nyújt, és tartalmazhatja a pedagógusok véleményét a tanuló által elért eredmény vagy eredménytelenség okairól, valamint a fejlődés elősegítésére tett javaslatait.

Iskolánkban elsőől második évfolyam első félévéig szöveges értékelés történik. Második évfolyam második félévtől nyolcadik év végéig 1-5-ig terjedő érdemjeggyel osztályozunk.

Tanulóink sokféle tevékenységét értékeljük, de nem minden tevékenységét osztályozzuk. Az érdemjegy visszajelző, informatív értékű, a tanulói részteljesítmény és az adott témához tartozó tantervi követelmények összehasonlításának eredménye.

Az osztályzat, ami a félévi értesítőbe és az év végi bizonyítványba kerül, minősíti a tanuló tudását. Az osztályzat a félévi vagy az évi összteljesítményt értékeli, és nem csupán az érdemjegyek átlagaként keletkezik.

A tantárgyi osztályzatok kizárólag a tantárgyi követelményeknek a megfelelő tudásszinten való elsajátítását minősítik. Tükrözik az esetleges fejlődést is.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendszeressége

A tanórai ellenőrzés (írásbeli, szóbeli munkák ellenőrzése) egész évben folyamatos. Az előrehaladást vagy lemaradást jelzi a szülőnek, tanulónak, nevelőnek egyaránt.

A tantárgyi érdemjegyek, osztályzatok

Jeles (5)

Ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti és tudja a tananyagot, ismereteit alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. A szabályokat saját szavaival is vissza tudja adni, érti és alkalmazni tudja azokat. A tananyagot szabadon, önállóan elő tudja adni. Ismereteit önállóan is képes gyarapítani.

Jó (4)

Ha a tanuló a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Csak apró bizonytalanságai vannak, kisebb hibákat vét, a definíciókat tudja, ha nem is képes saját szavaival megfogalmazni.

Közepes (3)

Ha a tanuló a tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával tesz eleget. Nevelői segítségre szorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, a tananyagot önállóan előadni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát és kifejezőmódja egyszerű, fogalmazása hanyag.

Elégséges (2)

Ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik, azaz a helyi tantervben meghatározott minden egyes minimális követelmény esetében az annak teljesítését mérő feladatot legalább 80 %-ban helyesen oldja meg. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat inkább ismer, mint ért, az összefüggéseket legfeljebb részlegesen látja át. Nem képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1)

Ha a tanuló a tantervi minimum követelményeknek nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni, így továbbhaladása nem biztosított.

Kitűnő (5)

Ha valamelyik tantárgyból a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújt, a bizonyítványába jeles helyett kitűnő bejegyzés kerül. Kitűnő bejegyzés félévkor és év végén is adható.

A naplóba és az ellenőrző könyvbe az osztályzat melletti „d”jelölést írjuk.

Az úgynevezett készségtárgyak értékelésénél figyelembe vesszük a tanuló önmagához viszonyított fejlődését, valamint adottságait is.

Felső tagozaton az új tantárgynál az első két hónapban csak motiváló osztályzatot alkalmazunk.

Az iskolai osztályozás értékelő és motiváló funkciót tölt be. Az értékelésbe bevonjuk a tanulókat is. Az értékelés szempontjainak elsajátítása, megtanulása a legtágabb értelemben felfogott nevelési folyamat biztosítása érdekében ügyelünk arra, hogy az osztályzat ne kinyilatkoztatott ítélet legyen, hanem az értékelés egyik fontos megnyilvánulása.

Az értékelés szempontjai, dokumentálása

Az osztályzatokat megkülönböztető színekkel jelölhetjük:

Piros = hangsúlyosabb jegyek / témazárók, félévi, év végi, évfolyamszintű felmérések/

Kék = egyéb írásbeli számonkérések, mérések, feleletek, munkák osztályzata

Zöld = gyűjtőmunkák, házi dolgozatok, szorgalmi feladatok, kiegészítő anyagok.

Az érdemjegyeket a szaktanár, tanító aláírásával hitelesíti az ellenőrzőben, és egyidejűleg az osztálynaplóba is bejegyzi.

A felelés témáját vagy formáját (szóbeli felelet, kiselőadás...) az ellenőrző könyvben az érdemjegy előtt szövegesen jelöljük.

Osztálynaplóba, ellenőrzőbe csak egész jegyek kerülhetnek be.

A félévi és év végi osztályzatról az osztálytanító, szaktanár dönt, döntését az osztályozó értekezleten ismerteti a nevelőtestülettel. Ha a félévi és év végi osztályzat a tanuló kárára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület az érdemjegyet a tanuló javára módosíthatja.

Amennyiben a tanuló az érdemjegyek átlaga alapján kétesre áll, a szaktanár dönt az érdemjegyek súlya és az alábbi szempontok alapján:

A félévi és év végi jegyek kialakításánál leghangsúlyosabbak a témazáró dolgozatok, feleletek érdemjegyei.

Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló érdemjegyein kívül:

- feladatvégző képességét,
- kreativitását,
- érdeklődését,
- eszközhasználatát.

Mind a tantárgyi, mind a magatartás és szorgalom értékelésénél fő szempontként tekintjük az értékelésben, hogy a legutóbbi és jelenlegi értékelés között mennyit fejlődött vagy hanyatlott a tanuló.

Az értékelés típusai

A tanulók készség- és képességszintjének mérésekor - természetesen - azok speciális funkcióját és célját tartjuk szem előtt. Így alapvetően háromféle méréssel élünk.

1. *Diagnosztikus mérés:*
 - Feltáró jellegű mérés, a további pedagógiai munka tervezéséhez ad megfelelően eligazító támpontokat. Az ilyen mérés történhet év elején vagy év közben, előre tervezetten,
 - továbbá, minden olyan esetben, ha a fenti tárgyak valamelyikének tanításában személyi változás történik,
 - valamint, ha a tanuló más iskolából érkezik év közben.
2. *Formatív mérés:*
 - Feltáró-fejlesztő jellegű mérés, mely tükrözi a tanuló fejlődését valamely területen, egyúttal feltárja az esetleges lemaradásokat. Az ilyen mérés elemzése a tanulókkal együtt történik abból a célból, hogy beavatottá váljanak saját fejlesztésükbe.
 - Ezt a mérést elsősorban egy-egy kisebb tananyag-egység lezárásakor alkalmazzuk, folyamatosan a tanév során.
3. *Szummatív mérés:*
 - Lezáró, minősítő jellegű mérés, mely a tanulók és szüleik számára ad reális képet az elért teljesítményről, a pillanatnyi képességszintről, valamint az ismeretek elsajátításának mértékéről.
 - Ezt a mérést minden esetben minősítő értékelés követi.

Az írásbeli munkák értékelése

A szummatív felmérésekhez tartozó témazáró, félévi és év végi dolgozatok, és egyéb írásbeli számonkérések egységes megítélése érdekében az alábbi százalékos értékelést alkalmazzuk:

<u>teljesítmény</u>	<u>érdemjegy</u>
0 - 39%	elégtelen (1)
40 - 54%	elégséges (2)
55 - 77%	közepes (3)
78 - 89%	jó (4)
90 - 100%	jeles (5)

A tanulási nehézséggel küzdő tanulók esetén a tantárgyaknál a szaktanárok a fenti százalékos értékeléstől eltérő százalékkal értékelhetnek.

A tanulókkal az értékelési szempontokat szóban ismertetjük, az átváltási kulcsokat %-ban a dolgozaton írásban közöljük.

Az egyéni értékelési, pontozási rendszerét a pedagógusok minden év első szülői értekezletén közlik a szülőkkel, az első tanítási napon a tanulókkal.

Az írásbeli beszámoltatások formái, alapelvei

- témazáró dolgozat: egy-egy témakör lezárása után írott dolgozat (1 héttel előtte bejelentjük);
- részdolgozat: a témakör egy részéből íratott számonkérés (a tanulót az előző órán tájékoztatjuk róla);
- kisdolgozat: az előző órai anyag írásbeli számonkérése (Ezt a tanár nem köteles előre bejelenteni; a feleletre adott érdemjegy a szóbeli feleletre adott osztályzatával azonos.)
- írásbeli felelet: egy tanórai tananyagegység és azzal szorosan összefüggő ismeretek. (Ezt a tanár nem köteles előre bejelenteni; a feleletre adott érdemjegy a szóbeli feleletre adott osztályzatával azonos.)
- házi dolgozat: felső tagozatban egy téma önálló feldolgozása, könyvtári kutatómunkával, illetve bármilyen segítség igénybevételével;
- házi feladat ellenőrzése:
 - közvetett módon: a gyermek önellenőrzésével, tanulópárokkal, felelőssel;
 - közvetlenül: a tanár ellenőrzésével;
- füzetek, jegyzetek ellenőrzése: a szaktanár felső tagozaton félévente egyszer ellenőrzi a tanulók füzeit, alsóban az osztálytanító havonta egy alkalommal valamely tantárgyét.

Az írásbeli dolgozatokat a helyettesítő pedagógus is megírathatja.

Az írásbeli beszámoltatások rendje

Az előző óra anyaga bármilyen formában, bejelentés nélkül számon kérhető.

Minden egyéb számonkérés módjáról, idejéről és témájáról a tanulót előre tájékoztatjuk.

Az írásbeli dolgozatokat a pedagógus kézjegyével látja el.

A házi feladatok, füzetek, jegyzetek minőségi ellenőrzését is a tanár aláírása-jelezheti.

Napköziben, tanulószobán azokat a feladatokat, amelyeket a pedagógus mennyiségileg ellenőrzött, „láttamozva” jelzi. A mennyiségileg és minőségileg is ellenőrzött házi feladatot aláírásával- jelezheti.

A tanórákon a házi feladatokat iránymutatóan minden esetben javítani, javíttatni kell.

A házi feladat az órán feladott anyag gyakorlása, ezért az nem osztályozható. A tanulók kötelesek pótolni a hiányzó házi feladatot. A hiányzó házi feladatok a tanulók szorgalmi jegyében tükröződnek, nem a tantárgyi értékelésben.

Az írásbeli munkák kiosztási határideje –a lehetőségek szerinti legrövidebb idő - nem több egy hétnél. Az értékelt, javított írásbeli munkák kiosztása után a tanulók szembesülnek teljesítményükkel. Javítási lehetőséget a szaktanárral egyeztetett módon és időben biztosítunk a gyermekeknek. (A javítás eredménye nem törli automatikusan az előzőleg elért eredményt.) A hiányzás miatt meg nem írt témazáró dolgozatot a tanuló köteles pótolni a pedagógus által – a tanulóval egyeztetett – meghatározott időben és helyszínen, figyelembe véve az ismeretek pótlásához szükséges időt.

Az iskolában írt dolgozatokat, témazáró feladatlapokat a szülők megtekinthetik az iskolában, arról másolat semmilyen formában nem készíthető, azt a tanulók nem vihetik haza. A tanítók és a szaktanárok az írásbeli dolgozatokat a tanév végéig, a témazáró feladatlapokat a tanévet követő egy évig megőrzik.

A tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tehetnek.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (a 4-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik, az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

Az írásbeli beszámoltatás alapelvei

- Témazáró dolgozat az, amely egy vagy több téma anyagát fogja át és egy egész tanítási órán át írják a tanulók. Tanév vége előtt 5 tanítási nappal ilyen dolgozat már nem íratható.
- Feladatlap, ellenőrző témazáró csak abban az esetben osztályozható és vehető figyelembe, amennyiben azt a gyermekek értékelve kapják vissza, a tanulók a pedagógussal együtt tekintik át az értékelést, állapítják meg a korrigálandó anyagrészeket.
- Az egyenletes terhelés érdekében a dolgozatok/felmérők időpontját összehangoljuk, a témazáró és a félévi, év végi felmérések idejét a tanmenetekben rögzítjük.
- A témazárók, félévi év végi felmérők megírásának időpontját, valamint a részdolgozat írását az előző tanórán előre közöljük.
- Napi két dolgozat (témazáró dolgozat, félév és év végi felmérő) megírásánál többel a tanulók nem terhelhetők.

A szóbeli beszámoltatások formái, alapelvei

- szóbeli felelet: az aktuális tananyagra vonatkozik, az osztályzatot a pedagógus állapítja meg, a kapcsolódó előző ismeretekre is rákérdezhet.
- kiselőadás: a tananyaghoz kapcsolódó témában készül.

3.15. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei

A személyiség aktuális fejlettségi állapotának, teljesítményének és magatartásának értékelése a nevelési folyamat fontos alkotórésze. Az iskolai értékelés akkor tölti be funkcióját, ha a

gyermek egész személyiségéről ad képet. A gyermek magatartásával, teljesítményével kapcsolatban elvárások fogalmazódnak meg. Ha az elvárásoknak képes megfelelni, sikert él át, ha teljesítménye az elvárt szint alatt marad, kudarc éri. Végző soron énképe alakul, önértékelése formálódik.

A magatartás értékelése

A magatartás-éremjegy a tanuló iskolai és esetenként iskolán kívüli (iskola által szervezett rendezvények) fegyelmeztségét, viselkedését, társaihoz, nevelőihez való viszonyulását, kommunikációját, saját maga és mások iránt érzett felelősségérzetét, a közösségi életben való részvételét, aktivitását értékeli az életkorhoz mérten.

Figyelembe vesszük, hogy a tanuló a Házi rendet szabályait betartja-e.

A magatartás-éremjegyet osztályfőnöki órán a tanuló önértékelése, társai és osztályfőnöke értékelése alapján az osztályban tanító pedagógusok közössége állapítja meg havi rendszerességgel.

A magatartást minősítő éremjegyek, osztályzatok tartalma:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- A Házi rend szabályait betartja, társait is erre ösztönzi;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendszeresen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó, társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;
- fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő kinyilvánításával, példás viselkedésével elősegíti, és társait is erre ösztönzi
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- A Házi rend és az iskolai együttélés szabályait betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeresen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása;
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- Az iskolai Házi rend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője, szaktanári beírása van;

- nevelőivel, társaival, a felnőttekkel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó;
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- A Házi rend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, durván beszél, verekszik;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza, iskola és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, és van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése;
- közösségi munkát nem végez, másokat visszatart, munkájával és viselkedésével a közösség fejlődését hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanuló magatartását év közben havonta szóban és írásban érdemjeggyel, félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) osztályzatok valamelyikével minősítjük.

A szorgalom értékelése

A szorgalom érdemjegy a tanuló tanulmányi munkáját, ebben tanúsított hozzáállását, munkavégzésének aktivitását, önállóságát, igényességét értékeli.

A szorgalom értékelése nem függ össze közvetlenül a tanuló tanulmányi teljesítményével, mert figyelembe vesszük a gyermek képességeit, életkörülményeit is, s azt minősítjük, hogy lehetőségeiből mennyit valósít meg.

A szorgalom érdemjegyet havonta az osztályfőnöki órán a tanuló önértékelése, társai és osztályfőnöke értékelése alapján az osztályban tanító pedagógusok közössége állapítja meg.

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket is mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelességtudatot, rendszerességet, a pontosságot.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi; érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza;
- igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját
- a munkában önálló, önellenőrzése rendes;

- kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig felkészült, figyel, érdeklődik.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív, figyel, házi feladatait rendszeresen elvégzi;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti; taneszközei tiszták, rendezettek;
- ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát;
- általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat;
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik, nem ellenőrzi magát;
- a szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire, iskolai érdeklődése szűk körű.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen;
- iskolai érdeklődése szűk körű.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanuló szorgalmát év közben havonta szóban és írásban érdemjeggyel, félévkor és tanév végén a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) osztályzatok valamelyikével minősítjük.

A tanulók szorgalmi és magatartási jegyét a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát és magatartását az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

3.16. Értékelés alsó tagozaton

Az 1. évfolyamos tanulók aktuális teljesítményét év közben szövegesen értékeljük. A tanulmányi előrehaladásról az előkészítő időszak végén értékelést készítünk. Tanév közben a tanulmányi előmenetelről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket. Félévkor és év végén valamint a 2. évfolyam 1. félévében szöveges minősítést készítünk, amely kifejezi, hogy a tanuló kiválóan, jól, megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

A szöveges értékelés kategóriái

Kiválóan teljesített (100 - 90%) minősítést kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek, egyes esetekben elvárásoknak maximálisan eleget tud tenni. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Írásbeli munkái, feleletei tökéletesek. Munkavégzése önálló. Munkatempója gyors. Írásbeli munkái esztétikusak. Tanítási órákon aktív, érdeklődő.

Jól teljesített (78-89%) minősítést kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek, egyes esetekben az elvárásoknak kisebb hiányossággal tud eleget tenni, ismereteit nem mindig tudja alkalmazni. Munkavégzése az esetek többségében önálló. Munkatempója, órai aktivitása megfelelő

Megfelelően teljesített (77-55%) minősítést kap az a tanuló, aki a követelményeknek, egyes esetekben az elvárásoknak hiányosan tud eleget tenni. Írásbeli munkái, szóbeli feleletei gyakran/rendszeresen pontatlanok. Munkavégzése nem mindig/élég önálló, többször szorul a nevelő segítségére. Munkatempója lassú.

Felzárkóztatásra szorul (54-0%) minősítést kap az a tanuló, aki valamelyik tantárgyból nem tudta úgy elsajátítani a tananyagot, hogy az elegendő legyen ahhoz, hogy a ráépülő további követelményeknek, elvárásoknak eleget tudjon tenni.

A magatartás és szorgalom értékelése alsó tagozaton

Az 1-4. évfolyamon a magatartás és a szorgalom (munkakultúra) értékelése is – pedagógiai céljainkkal összhangban történik. Mivel e két terület a személyiség alakulásának legalapvetőbb területeként tükrözi a tanulók iskolához, tanuláshoz, közösségi élethez, önmagához és az egész világhoz való viszonyát, a folyamatos, valamint az időszakos szöveges értékelésben is kiemelt szerepet kap.

Az értékelés szempontjai:

- Általános viselkedési szokások,
- társakhoz való viszonyulás,
- felnőttekhez való viszonyulás,
- az iskolai szokásrend elfogadásának mértéke,
- a tanuláshoz való viszonyulás,
- füzetvezetés,
- tanulási szokásrend,
- együttműködési készség,
- önállóság,
- kötelesség- és felelősségtudat.

E szempontokat összegezve a felsőbb évfolyamokon használt magatartás és szorgalom értékelő kategóriák alkalmazásával értékelünk.

3.17. Az elismerési és elmarasztalási hagyományok

Az intézményi pedagógiai céljaival összhangban, a dicsérő és a büntető formákban is megjelenik az árnyaltság és a sokszínűség. A tanulók számára a kiszámíthatóság és a következetesség ezen a területen is az iskolai közérzet egyik meghatározó eleme. Iskolaszinten folyamatosan monitorozzuk a tanári intézkedések e formáját.

A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

A jutalmazás formái:

- szaktanári dicséret: Odaítélését a szaktanár határozza meg. Kiemelkedő szaktárgyi munkájáért (versenyen, folyamatos levelezőversenyen, sportversenyen való részvételért, gyűjtőmunka, tablókészítés...); a rábízott és önként vállalt feladat lelkiismeretes teljesítéséért.
- osztályfőnöki dicséret: Odaítéléséről az osztályfőnök dönt. Adható példamutató magatartásért, kiemelkedő közösségi munkáért, házi versenyeken elért I-III. helyezéért.
- igazgatói dicséret: Valamely tantárgyból területi, megyei versenyen elért I-III., országos versenyen elért I-VI. helyezéért, az iskola érdekében végzett kiemelkedő közösségi munkáért, valamint minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítmény nyújt.
- nevelőtestületi dicséret: Több versenyen elért jó helyezéért, egész tanévben nyújtott kiváló tanulmányi eredményért, ezt az osztályfőnök a bizonyítványba és a tanuló törzslapjára is bevezeti.

A jutalmak formái:

- oklevél: Kitűnő tanulmányi eredményért, a tanulmányi, - művészeti vagy sportversenyeken elért kiemelkedő eredményért (megyei I-III. helyezés, országos versenyen elért I-VI. helyezés).
- könyvjutalom: Kitűnő- illetve jeles tanulmányi munkáért.
- tantárgyi dicséret: Valamely tantárgyból a félév vagy a tanév során elért kiemelkedő eredményért, a naplóba és az ellenőrző könyvbe az osztályzat melletti „d”(dicséretes) jellel, a félévi és év végi bizonyítványba szövegesen kerül rögzítésre.

A tanév végén adott oklevél- könyv- és egyéb jutalmakat a kitüntetett tanulók a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetik át.

A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, a Házirend előírásait megszegi, igazolatlanul mulaszt, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az írásbeli fegyelmező intézkedéseket minden esetben szóbeli figyelmeztetés előzi meg.

Az iskolai fegyelmező intézkedések formái:

- szaktanári, ügyeletes tanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli);
- napközis/tanulósobai nevelői figyelmeztetés, (szóbeli, írásbeli);
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli);
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli);
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás;
- fegyelmi eljárás.

Szaktanári figyelmeztetés

A szaktanár büntetése minden, szakórán és egyéb tanórán kívüli foglalkozáson (szakkörök, felzárkóztató foglalkozások) történő, a házirendben előírt (az órai munkával, tanulással és egyéb, a szaktanár által elvárt és ismertetett kötelezettséggel kapcsolatos) szabály megsértése esetén szabható ki.

Különösen:

- az órai munkát zavaró magatartás;
- az órai munka megtagadása;
- az órai munkához nem tartozó eszközök használata;
- felszerelés hiánya (ha az, az órai munkát zavaró magatartással párosul);
- házi feladat többszöri hiánya esetén adható.

A szakórán az osztályfőnök is szaktanárként büntet.

Napközis/tanulósobai nevelői figyelmeztetés

A napközis és tanulósobai nevelő büntetése minden, napközis vagy tanulósobai foglalkozáson történő, a házirendben előírt (az órai munkával, tanulással és egyéb, a pedagógus által elvárt és ismertetett kötelezettséggel kapcsolatos) szabály megsértése esetén szabható ki.

Különösen:

- az órai munkát zavaró magatartás;
- az órai munka megtagadása;
- az órai munkához nem tartozó eszközök használata;
- felszerelés hiánya (ha az, az órai munkát zavaró magatartással párosul);
- az étkezési kultúra figyelmeztetés ellenére történő megszegése esetén adható.

Osztályfőnöki büntetési fokozatok

Figyelmeztetés:

- a házirend szabályának vagy szabályainak megsértése;
- az alapvető erkölcsi- és illemszabályok megsértése;

- minden, a tanórákon kívül történő, illetve azzal össze nem függő, a házirend által szabályozott magatartási norma megszegése esetén;
- a szünetekben történő rendbontás, nem megfelelő magatartás esetén;
- három szaktanári figyelmeztetés után, a 4. szaktanári helyett;
- az ellenőrző pontatlan vezetése, folyamatos hiánya esetén adható.

Intés:

- a házirend szabályának vagy szabályainak többszöri, vagy súlyosabb megsértése;
- az ellenőrző hamisítása;
- gondatlan károkozás;
- igazolatlan mulasztás esetén adható.

Megrovás:

- agresszió, a másik tanuló fizikai, vagy lelki bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése esetén adható.

Igazgatói figyelmeztető, intő, rová

- egy tanítási napnyi igazolatlan mulasztás;
- kirívó, súlyos, akár ismétlődő súlyos fegyelmezetlenség;
- agresszió, a másik tanuló fizikai, vagy lelki bántalmazása;
- szándékos károkozás;
- az iskola tanulói, nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- a tanulóközösség és a pedagógiai munka egészére nézve hátrányt okozó cselekedetekért, viselkedésért miatt adható.

Nevelőtestületi figyelmeztető, intő, rová

- a házirend kirívó, súlyos, vagy folyamatos megsértéséért;
- a tanulóközösség és a pedagógiai munka egészére nézve hátrányt okozó cselekedetekért, viselkedésért adható.

A fegyelmező intézkedéseket a tanuló tájékoztató füzetébe, ellenőrzőjébe és az osztálynaplóba is be kell jegyezni az azt adó pedagógusnak. A szülőnek kötelessége a bejegyzésben foglaltakat tudomásul venni és azt aláírásával jelezni.

Amennyiben a szülő kifogással él a fegyelmező intézkedéssel szemben, panaszával személyesen forduljon a bejegyzést tevő pedagógushoz.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően, el lehet térni.

Fegyelmi eljárás

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.

A fegyelmi eljárás részletes szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 4. § (1) bek q) pontja alapján az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Fegyelmi eljárás kezdeményezése esetén egyeztető eljárást kell biztosítani. Az egyeztető eljárás célja a kötelességszegéshez elvezető események feldolgozása, értékelése, ennek alapján a kötelességszegő és a sértett közötti megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében. Az egyeztető eljárás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

A tanuló gondatlan vagy szándékos károkozása esetén a gondviselő a jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az iskola igazgatója határozza meg.

3.18. Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészülés, az előírt írásbeli feladatok elkészítése, szóbeli feladatok megtanulása, kutató és gyűjtő munka az iskolai tanulás és ismeretszerzés szerves része.

A megfelelő feladatok kiszabása, az arányok meghatározása, és a tanuló személyiségéhez alakítása a pedagógus másra át nem hárítható felelőssége. Minden pedagógus személyes felelőssége, hogy tisztában legyen azzal, hogy egy átlagos képességű, átlagos körülmények között élő diák külső segítség nélkül, mennyi idő alatt képes adott mennyiségű feladatot elvégezni.

Az otthoni felkészülésre adott feladatokat úgy kell meghatározni, hogy

- alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz,
- annak teljesítése segítse az iskolai tanulási tanítási folyamatot,
- a tanulók számára teljesíthető legyen,
- differenciált legyen,
- lelkiismeretes, átlagos képességű tanuló esetén, az otthoni felkészülés (szóbeli-írásbeli együtt) ne haladja meg napi átlagban az 1-2. évfolyamon az 1 órát, a 3-4. évfolyamon az 1,5 órát, az 5-6. évfolyamon a 2 órát, a 7-8. évfolyamon a 2,5 órát.

Iskolánkban a házi feladatok (szóbeli, írásbeli) meghatározásával kapcsolatosan az alábbi elvek és korlátozások érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók hétvégére és a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- A nyári szünet időtartamára sem írásbeli, sem szóbeli házi feladat nem adható.

4. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

4.1. Az egészségnevelés és környezeti nevelés célja, feladatai

Iskolánk a Gödöllői-dombság természeti környezetében fekszik, mely terület bővelkedik természeti látnivalókban, védett állat- és növényritkaságokban.

A tanórai kereteken kívül zajló környezeti nevelési munkákon kívül minden tanévben legalább egy alkalommal papírhulladék-gyűjtést szervezünk, évek óta az egész tanév folyamán gyűjtjük a használt elemeket is.

Több éve sikeresen szerepelnek osztályaink a környezet védelmével kapcsolatos országos pályázatokon.

Intézményünk, működésének kezdetétől fogva elkötelezettje a természeti- és kultúrkörnyezet ápolásának, védelmének. Iskolánk helyzete, viszonyai, a már eddig is működő hagyományos környezeti nevelési eszközei kedvező lehetőséget nyújtanak ahhoz, hogy intézményünk hatékony környezeti nevelés színterévé váljék.

A környezeti nevelési konferencia megfogalmazása szerint: „A környezeti nevelés egy folyamat, amelyben olyan világnemzedék nevelkedik fel, amely ismeri legtágabb környezetét is, törődik azzal, valamint annak problémáival.”

A WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.

Feladatok:

- Az egészség megvédésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Megtanítani, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására ajánljon magatartási alternatívákat, tanítson megfelelő egészségvédő magatartásra példamutatással.
- Motiválja, ösztönözze a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására, segítse őket az egészséges életmód kialakításában.
- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek egészségi állapotát javítják.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Meg kell tanítani a gyerekeket arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Kiemelt feladatunk, hogy a gyerekeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésére neveljük.
- Fogékonnyá kell tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására.

- Segíteni kell a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását.
- Át kell adni a helyes döntések meghozatalához szükséges ismereteket. Biztosítani kell az értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen helyzeteket.
- Fel kell készíteni a gyerekeket arra, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni, akkor az egészséges, környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben.
- Ki kell alakítani a károsodásokat megelőző gondolkodást.
- A bűnmegelőzéssel kapcsolatban felvilágosító órákat kell tanulóinknak biztosítani.
- Meg kell ismertetni a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- Az ökológiai szemlélet tükröződjön a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásában, a megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységben.
- A egészség- és környezetvédelmi szemlélet legyen beépítve a természettudományokon kívüli tantárgyakba is.
- Az iskolai adminisztráció területén csökkenjen a papírfelhasználás, pl: kicsinyítés, kétoldalas fénymásolás, digitális információ áramlás alkalmazásával.
- A környezetóvó-, javító tevékenységek során be kell kapcsolódni a természetvédelmi szervezetek munkájába.

4.2. Az egészségfejlesztés, környezeti nevelés színterei, módszerei

Hagyományos tanórai foglalkozások

Évfolyam	Tanóra	Tartalom	Módszer
1.	környezetismeret, magyar nyelv és irodalom matematika, testnevelés és sport, technika életvitel és gyakorlat, vizuális kultúra,ének-zene	élő- és élettelen környezetünk, testápolás, helyes táplálkozás, öltözködés, napirend, a környezet mennyiségi viszonyai, környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotások, rendszeres mozgás, természetes anyagok természeti szépség felismerése, ábrázolása, az élettelen természet hangjai a zenében	didaktikai játékok beszélgetés
2.	környezetismeret, magyar nyelv és irodalom matematika, testnevelés és sport, technika életvitel és gyakorlat, vizuális kultúra,ének-zene	élő- és élettelen természet, összefüggései, egészséges táplálkozás, tisztálkodás, helyes testtartás, környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotások, rendszeres testmozgás, sportjátékok, természetes anyagok, természet szépségeinek ábrázolása, népi gyermekjátékok, népdalok	adatgyűjtés, táblázat grafikonkészítés

3.	környezetismeret, magyar nyelv és irodalom matematika, testnevelés és sport, technika életvitel és gyakorlat, vizuális kultúra,ének-zene	a hazai táj szépségei, az emberi test, egészségünk védelme, helyes napirend, étkezési szokások, érzelmek kifejezése az anyanyelv segítségével, a környezet mennyiségi viszonyai, gyakorlati példák, viselkedéskultúra, rendszeres testmozgás, természetes anyagok, természet szépségeinek ábrázolása, a természet szépségeinek megjelenése a zenében	szemléltetés megfigyelés kísérlet
4.	környezetismeret, magyar nyelv és irodalom matematika, testnevelés és sport, technika életvitel és gyakorlat, vizuális kultúra,ének-zene	a hazai táj és az emberek életének kapcsolata, a környezethez való pozitív érzelmi és intellektuális közeledés, környezet- és természetvédelemi témák feldolgozása, a környezet mennyiségi viszonyai, alakíthatósága, hatása az emberek életére, egészséges életmód, mozgás fontossága, káros szenvedélyek megelőzése, népi iparművészet, harmónia a zenében, a zene közösségteremtő szerepe	terepgyakorlat modellalkotás esztétikai érzékenység fejlesztése
5-6.	természetismeret 5- 6.o; magyar nyelv és irodalom,angol matematika, testnevelés és sport, technika életvitel és gyakorlat, vizuális kultúra,ének-zene, osztályfőnöki, hon-és népismeret, természettudományi gyakorlat	környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotások, környezet- és természetvédelemi cikkek, könyvek feldolgozása, a környezet kialakulása, a környezeti változások hatása a gazdálkodásra, a környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megfigyelése, adatgyűjtés, hagyományos anyagok használata, használati tárgyak, az emberi szervezet, étkezés, testtartás, higiénia, környezeti hatások, környezetvédelem, a természet zenei ábrázolása, a természet szépségeinek megjelenése a népdalokban, zenei-környezeti harmónia, zenei környezetszennyezés, bűnmegelőzés, konfliktuskezelés, önismeret	közösségépítés szelektív hulladékgyűjtés
7-8.	földrajz,biológia egészségtan	az egész világot érintő globális problémák felismerése,	

	(8.o.),fizika ,kémia, magyar nyelv és irodalom,angol matematika, testnevelés és sport, technika életvitel és gyakorlat, vizuális kultúra,ének-zene, osztályfőnöki, természettudományi gyakorlat	a társadalom és az egyén felelősségének felismerése, a feladatok a problémák elhárításában, helyi történelmi értékek tisztelete. környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotások, a környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megfigyelése, adatgyűjtés, elemzés, következtetések levonása, a környezeti változások magyarázata, az egészségkárosító hatások csökkentésének lehetőségei, a környezeti erőforrásokkal való felelős gazdálkodás, környezet-egészségügyi problémák, megelőzési módok, ökológiai szemléletmód, az emberi szervezet felépítése, egészségmegőrzés, testi és lelki egészség tisztálkodó és tisztítószeres, étkezési szokások, napirend és szabadidő, egészséges életmód, környezetvédelem, természetes anyagok használata, bűnmegelőzés, konfliktuskezelés, önismeret, pályaaorientáció	
--	---	---	--

Az egészségnevelés és a környezeti nevelésben résztvevő személyek együttműködési formái

Pedagógusok: Az iskolában tanító pedagógusok környezettudatos magatartásukkal mutatnak példát a tanulók számára. Folyamatosan figyelemmel kísérik a médiában megjelenő egészségneveléssel, környezetvédelemmel és drog-prevencióval kapcsolatos információkat.

Osztályfőnökök: Fontos szerepet töltenek be az egészséges életmódra nevelés, pozitív minták közvetítése, az osztályfőnöki órákon az önismereti és drog-prevenációs témák feldolgozása terén.

Diákok: Nyitottan, az élet minden területére kiterjedően elsajátítják, gyakorolják az egészséges életmód kialakításához és fenntartásához szükséges eljárásokat.

Iskolaorvos, védőnő az „iskola rendőre”: Felvilágosító előadásokat tartanak.

Gyermekevédelmi felelős: Eljár a gyermekek érdekében, képviseli a tanulókat, testi-lelki-szociális problémáik megoldásában.

Szülők: Példamutató életvitelükkel nevelnek a helyes szokások kialakítására. Aktívan közreműködnek az iskolai egészségnevelési programok végrehajtásában.

Iskolánk tanulói számára nyújtott tanórán kívüli egészségneveléssel-környezeti neveléssel kapcsolatos foglalkozási lehetőségek

Iskolai projektnap/egészségnap/gyermeknap: Mozgásos, versenyzésre lehetőséget adó, örömet okozó ökológiai és egészségvédelemmel kapcsolatos tudás megszerzésére irányuló tevékenységek bemutatása és kipróbálása. Ismerjék fel a tanulók, hogy csak egészséges környezetben lehet egészségesen élni. A nap folyamán szerezzenek tapasztalatot tevékenységek által az egészség megőrzésének fontosságáról.

Osztály- vagy közösségi kirándulás: egynapos tanulmányutakat szervezünk egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Gyakran látogathatunk el osztályainkkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba. A kirándulások helyszíneit és programjait a helyi tanterv követelményeivel összhangban, az életkori sajátosságok és a várható költségek figyelembe vételével határozzuk meg.

Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek: Részt veszünk az elemek és akkumulátorok, szelektív gyűjtésében. Évente legalább egy alkalommal papírgyűjtést szervezünk. A Víz Napja, a Föld Napja és a Madarak és Fák Napja alkalmából minden évben a környezetvédelemmel kapcsolatos játékos feladatokat szervezünk.

Iskolai tábor: A táborozások az életvezetés- egészségnevelés fontos színterei.

Különös hangsúly esik a környezettudatos nevelésre. Az iskola környezeti nevelésének kiemelt feladata kialakítani a tanulóknál a környezettudatos, a személyes felelősségen alapuló, környezetkímélő magatartást, valamint a környezetért felelős, takarékos életvitel elősegítését, a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozását.

A környezettudatos nevelési elemeket tartalmazza az iskola „Ökoiskolai programja” is. (2. sz. melléklet)

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Cél: az iskola dolgozói és tanulói rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretekkel.

Megvalósítása tanórai keretekben:

1-4. évfolyamon környezetismeret és testnevelés és sport tanórákon,

5-8. évfolyamon természetismeret, biológia, testnevelés és sport, természettudományi gyakorlat és osztályfőnöki órákon.

A tanórákon igénybe vesszük a védőnő segítségét.

Megvalósítása tanórán kívüli keretekben:

Képzett pedagógus és igény esetén szakköri formában.

Figyelmet fordítunk a pedagógus továbbképzésben e terület ismereteinek frissítésére.

Elsősegélynyújtó helyek:

irodák, tanári szobák, tornaterem, orvosi szoba.

A mindennapos testnevelés

Cél: tanulóink életében központi helyet foglaljon el a mozgás, felnőtt életükben is érezzék ennek szükségességét. Szeressék és műveljék a sport valamelyik ágát.

Feladat:

Az alsó tagozaton, a délutános nevelő biztosíthatja a játékos testmozgást (játék, séta, levegőzés).

Felső tagozaton a testnevelő tanárok és az osztályfőnökök szorgalmazzák, hogy minél több tanuló jelentkezzen, és rendszeresen eljárjon sportkör foglalkozásokra.

A mindennapos testnevelést heti öt testnevelés órájából legfeljebb heti két óra versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki. Az egyesület által kiadott igazolást minden félévben meg kell újítani.

A tanórán kívüli testnevelés színterei

Alsó és felső tagozaton sportköri foglalkozások keretében a tanulóknak lehetőségük nyílik több sportjáték elsajátítására, gyakorlására, versenyekre való felkészülésre.

Gyógytestnevelés: Szakszerű gyógytestnevelés szolgálja a résztvevő tanulók testi, fizikai állapotának a javulását. Az iskolaorvos által kiszűrt tanulók számára a részvétel kötelező. A gyógytestnevelő által adott havi érdemjegyek teljes értékű jegynek számítanak, amit az ellenőrzőkönyvbe, illetve a naplóba be kell írni.

Tanév közben szervezett sportversenyek.

Testnevelő tanáraink minden tanév szeptemberében neveznek a járási- és megyei diákolimpiai versenyekre azokban a sportágakban, amelyekben megfelelő tudású egyéni versenyzőt, vagy csapatot tudunk kiállítani. Ezen sportágak általában: asztalitenisz, atlétika, sportjátékok.

Tanítási napokon a 8-14 óra között zajló versenyeken az iskolánkat képviselő kiválasztott tanulóknak kötelező a részvétel, ők igazoltan vannak távol az iskolából. A tanítási időn kívül rendezett versenyeken (14 óra után, illetve hétvégén) az érintett tanulók szüleinek egyetértésével vesznek részt diákjaink.

A tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola évente – a tanév rendjében meghatározott időben – a tanulók általános fizikai képességének értékeléséhez szükséges motorikus tesztekkel elért teljesítményt méri.

A mérés célja

Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok és szülei körében.

A méréshez szükséges módszer neve

Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)

A mérést, értékelést végző személyek

5-8. évfolyamon tanító testnevelők

Tájékoztatás a mérés eredményéről

A tanulók mérési eredményei kódszámmal kerülnek fel a Magyar Diáksport Szövetség NETFIT felületére. Az adatok /eredmények kiértékelése után az iskola tájékozódhat tanulóinak - a kortárscsoportokhoz viszonyított - fizikai állapotáról. Az érdeklődő szülők a felsőben tanító testnevelőktől megkaphatják gyermekük kódszámát, így az MDSZ felületén láthatják, hogy gyermekük fizikai állapota melyik tartományba esik: fejlesztésre szoruló, átlagos, vagy kiemelkedő.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok:

- ütemezett 15 méteres állóképességi ingafutás
- ütemezett hasprés
- törzsemelés
- ütemezett fekvőtámasz
- helyből távolugrás
- hajlékonyság mérése (módosított ülésben előrenyúlás)
- kézi szorítóerő mérés (mindkét kézzel)

A vizsgálat elvégzéséhez szükséges eszközök:

- CD-s rádiómagnó
- az ütemezett méréseket tartalmazó hanganyag (CD)
- a hajlékonyságot mérő kalibrált eszköz
- a törzsemelés méréséhez speciális kalibrált mérce
- bóják (20 db)
- tornaszőnyeg,
- mérőszalag (20 méteres).

A felmérés időpontja:

A tanév rendjében meghatározottak szerint.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program érvényességi ideje

Az iskola 2018. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját jelen Pedagógiai Program alapján.

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

A köznevelésről szóló törvény kimondja, hogy az iskolában a nevelő-oktató munkát Pedagógiai Program szerint kell folytatni, továbbá meghatározza a Pedagógiai Program lényeges elemeit, tartalmát. A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását a nevelőtestület az éves Munkatervekben határozza meg, azt folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a nevelők szakmai munkaközösségei, a szülői szervezet, az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A szülők és a tanulók a Pedagógiai Program módosítását közvetlenül az szülői közösség, illetve diák-önkormányzati képviselői útján javasolhatják.

A Pedagógiai Program módosítását a benyújtást követő egy hónapon belül megtartandó nevelőtestületi értekezleten, a szakmai közösségek előzetes véleményezése alapján a nevelőtestület nyílt szavazással fogadja el, és az oktatási intézmény vezetőjének jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított Pedagógiai Programot, a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A Pedagógiai Program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- Az iskola irattárában,
- az iskola honlapján,
- az iskola nevelői szobájában,
- az iskola igazgatójánál.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI ALAPJAI

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény;
- a nemzeti köznevelésről szóló 2012. évi CXC törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet;
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet;
- a 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- a 2012. évi CXXV. törvény A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény módosításáról,
- a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet;
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény;
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény közoktatási intézményekben való végrehajtásáról szóló 138/1992. (X.8.) Kormányrendelet,;
- a 32/2012. (X. 8.) **EMMI rendelet** A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiről,
- a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény

A Pedagógiai Program elfogadásának dokumentumai